

Didžioji Lietuvos visuomenės dalis — provakarietiška

Lietuviams priimtina JAV demokratija.

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Dauguma apklaustų Lietuvos gyventojų laiko save provakarietiškais, tačiau nemaža dalis visuomenės neturi aiškios nuomonės, kokiai politi-

nei santvarkai jie teikia pirmenybę.

Tai rodo Pilietinės visuomenės instituto (PVI) užsakymu „Vilmorus“ atlikta visuomenės apklausa, kurios rezultatai pristatyti ketvirta-

dienį.

Apklaustųjų vertinimu, labiausiai jiems priimtinos Vakarų Europos ir JAV politinės santvarkos, teigiamai jas vertina daugiau kaip 60 proc. apklaustųjų. Lietuvos politinę santvarką teigiamai įvertino apie 25 proc. apklaustųjų, neigiamai — apie 30 proc., Rusijos — teigiamai 10 proc., neigiamai 50 proc., Baltarusijos — atitinkamai 10 proc. ir 60 proc., buvusios Sovietų sąjungos — 23 proc. ir 40 proc.

Draugiškiausia Lietuvai šalimi apklaustieji įvardijo Latviją — taip manė 61 proc. tyrimo dalyvių, Lenkiją — 53 proc. ir Estiją — 45 proc., nedraugiškiausiomis laikomos Rusija — 62 proc. ir Baltarusija — 50 proc.

Tačiau skirtingos tautybės šalies gyventojų nuomonės išsiskyrė — Lietuvos rusai ir lenkai Rusiją bei Baltarusiją vertina geriau nei lietuviai. 40 proc. Lietuvos rusų jų etninę tėvynę

Nukelta į 6 psl.

Namo kiemas 2006 m. rudenį New Orleans 9-ojoje apygardoje.

New Orleans gedi „Katrinos“ aukų

New Orleans, rugpjūčio 30 d. (AFP/BNS) — New Orleans trečią dieną minėdamas antrąsias uragano „Katrina“ metines gedė jo aukų, o JAV prezidentas George W. Bush siekė numalšinti niekaip nerimstantį pasipiktinimą ir sakė, kad ateitis bus geresnė.

Meras Ray Nagin vadovavo širdį spaudžiančiai ceremonijai, kuri buvo skirta 1,500 pakrantės rajonuose žuvusių žmonių atminti, ir prisiminė didžiulius nuostolius ir rusiaubtas ištisas gyvenamąsias vietas. Ceremonijos metu skambėjo daugybė mažų varpelių.

Praėjus dvejiems metams, šio džiazu garsėjančio miesto, kurį 2005-ųjų rugpjūčio

Nukelta į 7 psl.

Premjeras — už dvigubos pilietybės įteisinimą

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Pažadėjęs paremti konservatorių iniciatyvą įteisinti dvigubą pilietybę keičiant įstatymus, premjeras Gediminas Kirkilas neatsisako ir referendumo idėjos.

Interviu ketvirtadienį G. Kirkilas sakė, kad rengti referendumą teks, jei dvigubos pilietybės įteisinimas per įstatymų keitimą prieštarauja Konstitucijai. Anot jo, tuomet referendumą galima būtų surengti kartu su ki-

tą rudenį vyksiančiais Seimo rinkimais.

Valdančiųjų socialdemokratų vadovas G. Kirkilas tikisi, kad dviguba pilietybė padės sumažinti emigraciją ir išlaikyti išvažiavusius žmones arčiau Lietuvos.

„Tai padės išlaikyti mūsų tautiečius arčiau Tėvynės. Dalis jų galės grįžti, dalis galės dirbti, įsigyti nekilnojamojo turto, jei jiems to reikės. Todėl tikiu, kad tauta siekia išlaikyti

savo tautiečius, būti solidaria“, — kalbėjo premjeras.

Jis pritarė Seimo pirmininko nuomone, kad dažnesni referendumai stiprintų pilietinį aktyvumą.

Tuo metu opoziciniai socialliberalai tokį problemos sprendimo būdą pavadino antikonstituciniu ir paragino rengti referendumą tuo klausimu. Referendume idėją palaiko ir valdančioji Liberalų ir centro sąjunga bei Seimo pirmininkas V. Muntianas.

Šiame numeryje:

- Sporto apžvalga. Futbolas. Golfas. Žinios iš Lietuvos (p. 1, 8)
- Lietuva tampa Laisvės simboliu (p. 3)
- „Valio Pakruojis!“ — sako čikagiečiai (p. 4)
- Mažoji Lietuva. 149-asis M. Jankaus gimtadienis (p. 5)
- Kaip KGB kovojo (6) (p. 9)
- Kaip kalbame (p. 9)
- „Tikiu visaapimančia Tavo meile“ (p. 10)
- Žolinės Lemont (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.54 LT
1 EUR — 3.45 LT

Dvasininkai priešinasi triukšmingiems renginiams

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Vilniaus arkivyskupijos kurija apgailestauja, kad sostinės savivaldybė neatsižvelgė į raginimus per „Sostinės dienas 2007“ nerengti triukšmingų renginių Katedros aikštėje.

„Esame įsitikinę, kad dalis numatytų renginių — triukšmingos šiuolaikinės muzikos koncertai, akrobatų pasirodymai — neatitinka sakralios erdvės ir nacionaliniu požiūriu ypatingos vietos statuso“, — teigiama ketvirtadienį išplatintame kurijos pranešime.

Pasak pranešimo, Vilniaus savivaldybė ir šventės organizatoriai neatsižvelgė į tikinčiųjų lūkesčius perteikiančią kurijos nuomonę.

„2007 metų liepos 30 dieną arkivyskupui metropolitui adresuotame Vilniaus savivaldybės rašte buvo prašoma pritarimo 'Sostinės dienų'

Audrys Juozas Bačkis

renginiams, planuojamiems Katedros aikštėje. Arkivyskupija sutiko, kad Katedros aikštėje vyktų neigaliųjų meno dirbinių mugė ir meno saviveiklos šventė,

Nukelta į 6 psl.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

PERIODICALS

S53 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

*****ORIGIN MIXED ADC 604

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-30-07

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

ČLFL čempionai — „Vilniaus“ ekipa

Tris mėnesius užtrukęs III Čikagos lietuvių futbolo lygos sezonas baigėsi rugpjūčio 25 d., kur buvo išaiškinti čempionai ir prizininkai. Mažoje aikštėje prie PL centro, Lemont šeštadienį popietėmis vykęs turnyras didįjį prizą atnešė „Vilniaus“ ekipai (ji buvo nugalėtoja ir I sezono) futbolininkams. Jie rezultatu 3:0 įveikė „Lietuvėlės“ komandą, kuri du kartus iš eilės buvo pasi-puošusi bronziniais apdovanojimais.

Praėjusį šeštadienį „Vilnius“ buvo aiškiai pranašesnis už savo varžovus. Audrius Ramono, Edvino Trinkūno ir Algio Grochausko įvarčiais vilniečiai užtvirtino savo pergalę. Be jų čempionų ekipoje žaidė

broliai Mindaugas ir Algirdas Zamalaičiai, Deividas Markevičius, Algirdas Zuperka, Algis Šulčius, Audrius Virbickas, Arnoldas Alijišius, Saulius Kregždė.

Rungtynėse dėl bronzinių apdovanojimų susikirto „Šiaulių“ ir „Tauragės“ ekipa ir čia pirmoji rezultatu 2:1 šventė pergalę. Laimėtojų įvarčius pelnė Povilas Gelžinis ir Ernestas Urbonas, o lygos naujokų — „Tauragės“ gretose pasižymėjo Nidijus Puškorius.

Prizines vietas ČLFL užėmusiose komandose rungtyniauja daug Čikagos lietuvių iš „Lituanicos“ vienuolikės.

Lietuvos rinktinės laukia dvejų rungtynės

Lietuvos futbolo rinktinės netrukus laukia du svarbūs susitikimai: atrankinės rungtynės dėl teisės žaisti 2008 m. Europos pirmenybėse.

Rugsėjo 8 d. Lietuvos rinktinė vyks į Škotiją, kur Glazgo kovos su šios valstybės atstovais. Rugsėjo 12 d. Kauno Dariaus ir Girėno stadione

Lietuvos atstovai susitiks su kiek silpnesne — Farerų salų komanda.

Pranešama, kad rungtynėse su Lietuva dėl diskvalifikacijos negalės žaisti vienas iš geresniųjų Škotijos žaidėjų — saugas Barry Ferguson, tai mūsiškiams yra nemažas plusas.

JAV futbolo rinktinė vėl pralaimėjo

JAV vyrų futbolo rinktinė rugpjūčio 22 d. Švedijoje įvykusiose rungtynėse 0:1 nusileido Švedijos futbolininkams. Švedų naudai 56-ą žaidimo minutę įvartį pelnė Kim Kallstrom. Tai buvo ketvirtas iš eilės amerikiečių pralaimėjimas tarpvals-

tybinėse rungtynėse, to jie nebuvo patyrę per praėjusį dešimtmetį.

Idomu, kad rungtynėse su švedais JAV rinktinėje žaidė beveik visi geriausi JAV futbolininkai, tačiau jie nesugebėjo suburti net rimtesnių progų pergalei laimėti.

„Fire“ futbolininkai iškovojo pergalę

Čikagos profesionalų „Fire“ klubo atstovai šį sezoną nedažnai savo sirgalius džiugina pergalėmis. Tačiau praėjusį šeštadienį į Toyota Park, Bridgeview susirinkę beveik 19,000 žiūrovų džiugėsi čikagiečių pergale 2:0 prieš Kansas City atstovus.

Pirmąjį įvartį čia įmušė naujasis

futbolininkas iš Meksikos rinktinės C. Blanco (44-ąją min.), o baigiantis rungtynėms Calen Carr rezultata padidino — 2:0. Po šios pergalės „Fire“ laukia susitikimas su Rytų grupės lentelės apačioje esančia Toronto FC.

GOLFAS

Čikagos Lietuvių golfo klubo turnyras

Čikagos Lietuvių golfo klubas rugpjūčio 11–12 dienomis suruošė dviejų dienų turnyrą. Šis turnyras vėly „Silver Lake Country Club“ golfo laukuose. Tai tradicinis turnyras,

nustatantis klubo čempionus kiekvienoje klasėje, taip pat jo metu atrinkami klubo nariai, kurie atstovaus ČLGK tarptautiniame ŠALFASS-gos turnyre Darbo dienos savaitgalį.

Geriausi golfininkai (iš kairės): Paulius Dagys, R. Juskas, Rytas Kleiza ir Tomas Vaitkus.

Iš kairės: Irena Valaitis, Ramunė Dagys, Vanda Rauckinas ir Tina Buntinas.

Nuotraukos iš <http://members.tripod.com>

Iš viso dalyvavo 57 golfininkai. Varžybos buvo gana įtemptos. Antrą dieną vienas turnyro ket-vertukas (geriausių žaidėjų) baigė 74, 74, 74 ir 75 smūgių rezultatu — tai tik pora smūgių virš „par“.

Nugalėtojai / klubo čempionai savo klasėje ir jų „gross“ rezultatai:

Moterų A klasė: Irena Kleizienė 206.

Moterų B klasė: Onutė Antanietienė 225.

Vyrų A klasė: Paulius Dagys 143.

Vyrų B klasė: Julius Ringus, MD 173.

Vyrų C klasė: Zigmas Urba 181.

Vyrų D klasė: Alfonsas Rauckinas 190.

Tomas Vaitkus, Aldona Vaitkienė ir Arvydas Karas sutiko eiti kapitono pareigas trims ČLGK komandoms atstovaujančioms Čikagai tarptautiniame ŠALFASS-gos turnyre. Turnyrą veda Cleveland Lietuvių golfo klubo vadovas Algis Nagevičius Quail Hollow Resort Plainesville, Ohio.

Čikagos Lietuvių golfo klubas

Iš kairės: Stepas Balta, Dana Balta ir Nicholas Balta.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00

• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

[Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

[Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė — Dalia Cidzikaite

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorius —

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVA TAMPA LAISVĖS SIMBOLIŲ

1993 m. rugpjūčio 31 –ąją paskutinis Sovietų sąjungos karinis ešelonas krito Lietuvos ir Baltarusijos sieną

EDMUNDAS SIMANAITIS

Bene skaudžiausia buvo sąmoningiems Lietuvos piliečiams susitaikyti su Kremliaus propagandos peršamu mitu, neva raudonarmiečių divizijos, po Lenkijos nukariavimo nusėdusios mūsų šalyje nepriklausomybės gynimo dingstimi. Sovietų Sąjunga grąžino Lietuvai sostinę Vilnių ir dalį Vilniaus krašto. Tuomet dar nebuvo viešai kalbama ir rašoma apie slapta Stalin ir Hitler suokalbį pasidalinti Rytų Europos nepriklausomų valstybių teritorijas. Trūko informacijos, nors gandų apie suokalbį būta ir tada. Išvalgesni piliečiai, o valstybės politikai beveik visi, puikiai suvokė, kad iškilo reali grėsmė šalies nepriklausomybei. Nekviesta svetimai kariuomenė laisvoje šalyje ir valstybės nepriklausomybė – nesuderinami dalykai. Propagandinis garantas, kaip pradurtas vaikiškas balionėlis, netrukus subliuško – pasibaigė krašto okupacija ir aneksija.

Visos tautos, atgavusios ar atsikovojušios nepriklausomybę, laiko pirmaeilį dalyką kuo greičiau išstumti iš šalies svetimą karinę jėgą, kuri kelia grėsmę, nėra pavaldi valstybės valdžiai ir vien savo buvimu daro neigiamą įtaką vidaus ir užsienio politikos raidai. Svetima nekviesta kariuomenė – tai geležinis kumštis, pakeltas virš suvereno – žemės šeimininko galvos. Galima tik spėlioti, kada jis smogs.

...

Verta šia proga priminti sveiką išlaisvinamosios okupacijos poveikį visuomenei ir jos raidai. Bene labiausiai įsimenantis yra Vokietijos pavyzdys. Sąjungininkų okupuotoje Vakarų Vokietijoje denacifikacija truko mažne porą metų. Kaltieji nuteisti, nacistams sulaikytos teisės dirbti teisėsaugoje, savivaldoje, švietimo sistemoje ir pan. Lietuvoje nei deka-gebizacija, nei desovietizacija ar liustracija nevyko. Tiesą pasakius, to padaryti okupacinės kariuomenės užimtame krašte vargu ar buvo įmanoma.

Ir vis dėlto Lietuva buvo pats tikrasis perestroikos ledlaužis. 1991 metų rugpjūčio pabaiga buvo kupina istorinių įvykių. Pučistai Maskvoje pralaimėjo. Šis faktas Lietuvai buvo ypač reikšmingas. Europos ir pasaulio valstybės viena paskui kitą skelbė pripažįstančios atsikūrusią Lietuvos Respubliką. Ne atsiskyrusią nuo „sojūzo“, o lietuvių tautos suvereno teisėmis atkūrusią valstybinę, prieš pusę amžiaus agresoriaus klasta ir smurtu panaikintą.

Rugpjūčio 23 d. Parlamentas nutraukė SSRS represinės struktūros KGB veiklą Lietuvoje, nors pati struktūra nebuvo nei išardyta, nei teisiškai persekiojama. Ji greitai transformavosi ir ištirpo priedangos firmose. Tą pačią dieną sostinės Lukiškių aikštėje buvo nugriautas ir pašalintas svarbiausias regimasis okupacijos simbolis – Lenino paminklas. Buvo perimta Lietuvos Respublikos sienų apsauga ir pasienio kontrolė. Daug gyvybiškai svarbių teisės aktų buvo priimta ir konkrečių valstybės akūrimo darbų padaryta, ta-

čiau gausūs svetimų okupacinės kariuomenės daliniai Lietuvoje kėlė grėsmę ir galėjo bet kuriuo metu paralyžiuoti teisėtą valdžios veiklą ir pradėti masines represijas.

...

Daugelio politikų ir istorikų vertinimu po nepriklausomybės paskelbimo pats svarbiausias ir lemtingas įvykis ne tik Lietuvai, bet ir kitoms Baltijos šalims, o taip pat ir visai Europai, buvo okupacinės kariuomenės pasitraukimas iš Lietuvos. Artėjo Šv. Tėvo Jono Pauliaus atvykimo į Lietuvą data. Politikams ir piliečiams toli gražu buvo ne tas pat į kokią Lietuvą atvyks Jo Šventenybė: į laisvą šalį ar į vis dar valdomą pavergtą. Tai buvo ne retorinis, o vienas iš rimčiausių klausimų tiek politiniu, tiek ir visuomenės moralės požiūriu.

Pirmasis Trečiosios Lietuvos Respublikos vadovas prof. V. Landsbergis, rugpjūčio 22 d. mitinge Nepriklausomybės aikštėje kalbėjo: „Tegu tai, kas įvyko šiomis dienomis, būna lūžis dabartinės Lietuvos politikoje. Gana žemintis! Lietuva niekuo nekaltą ir nieko neskolingą. Tai Rusija kalta ir skolinga, tai Rusija turi išvesti savo paskutinius kareivius be jokių sąlygų ir dar atsiprašyti, kad per ilgai buvo ir negerų dalykų padarė. (...) Rusija negali išvengti atsakomybės, kai pati paskelbė, kad perima viską, ką padarė Sovietų Sąjunga. Taigi derybos vyks, vyks jos ir dėl žalos atlyginimo, dėl kitų dalykų ir mums reikalingų normalių santykių su Rusija. O dėl kariuomenės išvedimo dalykai aiškūs. Jokių naujų derybų dėl išvedimo iki visiško išvedimo nereikia.“

Svetima nekviesta kariuomenė – tai geležinis kumštis, pakeltas virš suvereno – žemės šeimininko galvos. Galima tik spėlioti, kada jis smogs.

Tokiais žodžiais buvo pabrėžtas tuo metu pats svarbiausias vidaus ir užsienio politikos prioritetas. Ne mažiau jie buvo reikalingi nuraminti Kremliaus propagandos bauginamai visuomenei ir parodyti būtinumą susitelkti, siekiant visiškai išsilaisvinimo. Pagaliau atėjo 1993 m. rugpjūčio 31-oji. Likus iki pusiaunakčio keliolikai minučių, paskutinis karinis ešelonas su užsilikusiais okupacinės kariuomenės kariškiais ir ginkluote, nesustodamas krito Kenos stotyje Lietuvos ir Baltarusijos sieną. Būtent šią dieną baigėsi sutartinis kariuomenės pasitraukimo terminas. Suspėta! Ir be jokių įvykių! Jaudinantis istorinis paskutinis rugpjūčio dienos vidurnaktis! Demokratijos link einančios Rusijos prezidentas B. Jelcin palaikė Lietuvos valstybingumą idėją.

Nukelta į 11 psl.

Pavojingas flirtas su Maskva

PETRAS KATINAS

Kai Maskva paskelbė, kad mažoji Estija yra vos ne didžiausias Rusijos priešas, nes išdrįso perkelti „išvaduotojo“ kario paminklą iš sostinės Talino centro į ten, kur jam ir vieta – Karių kapinės, Talinas, aišku, tikėjosi susilaukti Europos Sąjungos paramos. Tuo labiau, kad prasidėjo ne tik Kremliaus propagandinis puolimas, bet ir dalinė ekonominė blokada prieš „fašistinę“ Estiją. Ta žodinė ES parama savo narei atėjo tik iš dalies, buvo gana nežymi ir pavėluota. Estai buvo tiesiog priblokšti po to, kai Maskvoje buvo užblokuota Estijos ambasada ir Skandinavijos, ypač Švedijos, spaudoje pasirodė pasipiktinimo kupini straipsniai. Į didžiąsias Rusijos drauges pretenduojanti Suomijos prezidentė Tarja Halonen pareiškė, kad Rusija ir Estija yra lygiavertės Suomijos draugės! Toks palyginimas suglumino ir dalį Suomijos politikų, kurie nesuvokia, kaip galima lyginti du visai nesulyginamus dalykus: buvusią okupacinę valstybę ir jos auką.

Pataikavimas Rusijai ES viršūnėse, nepaisant paskutinių Rusijos prezidento Vladimir Putin pareiškimų, nukreiptų prieš ES narę – Didžiąją Britaniją, išdrįsusi išsiųsti kelis Rusijos diplomatus-šnipus, išaiškėjus buvusio Rusijos saugumiečio A. Litvinenko nužudymo Londone aplinkyboms, pasireiškė dar kartą, leidžiant suprasti, kad Londono ir Maskvos konfliktas tai tik abiejų šalių reikalas ir Briuselio biurokratų tai neliečia.

Na, o Europos Tarybos Parlamentas (ETPA) nusprendė atsilipti į Maskvos reikalavimus reaguoti į „nesiliaujančias Estijos provokacijas“. Spalio pradžioje Strasbūre prasidės debatai apie neva Estijoje vykdomą „nacistinio heroizaciją“. Maskvos politologai ir Kremliaus pareigūnai skelbia, kad Rusija jau dvejus metus bando atkreipti Europos dėmesį į Estijos išpuolius, bet tik dabar pagaliau susilaukė ETPA pirmininko Rene van der Linden reakcijos. Nesvarbu, kad pastarasis dar visai nesenai Kremliaus kontroliuojamoje žiniasklaidoje buvo maišomas su žemėmis, kaip ir pati ETPA. Dabar džiaugiamasi, kad van der Linden pagaliau atėjo į protą, po to, kai Estijos miestelyje Sinimiae įvyko kovotojų už Estijos laisvę sąskrydis, kuriame, dalyvavo ne tik likę gyvi Estijos legiono Antrojo pasaulinio karo veteranai, bet ir „SS veteranai“ iš Austrijos, Norvegijos ir kitų šalių. Tačiau labiausiai Maskvą supykė tai, kad jame dalyvavo daug jaunų žmonių, o Estijos gynybos ministras Jaak Aaviksoo atsiuntė sveikinimą, kuriame Estijos legiono priešinimasis sovietiniams okupantams palygintas su įvykiais Taline. Dar didesnį Maskvos nepasitenkinimą sukėlė Estijos užsienio reikalų ministro Urmas Paet pareiškimas, kad fašizmas yra nusikalstama ideologija, kurią dabar kasdien naudoja Rusija, skleidama šalies viduje ir užsienyje baimę ir šovinizmą. Todėl viena iš daugelio oficialiosios Kremliaus politikos šlovintojų E. Moisejeva džiaugiasi, kad ETPA savo rudens sesijoje ims „fašistinės“ Estijos veiksmų aptarimo. Tuo pat metu Moisejeva teigia, kad ji nieko gero nesitikinti iš to, nes įsitikinusi, kad Estija nebus pasmerкта. Todėl, anot jos, „Rusijai belieka vienintelis, efektyviausias Estijos spaudimo metodas – ekonominių sankcijų įvedimas“. Ką gi, pasakyta pakankamai aiškiai. Beje, tą „efektyviausią metodą“ Rusija Estijai naudoja jau dabar.

Deja, ir pačioje Estijoje ne viskas taip paprasta, kaip gali atrodyti iš pirmo žvilgsnio. Neseniai buvęs Estijos ambasadorius Maskvoje Mart Helme paskelbė straipsnį, kuriame išdėstė savo požiūrį į tai, kas kelia didžiausią grėsmę Estijos valstybės nepriklausomybei, o ypač tautiškumui išsaugoti. Estų diplomatas atkreipia dėmesį, kad, nepaisant to, jog pagal Konstituciją vienintelė valstybinė kalba yra estų, Estijoje, ypač šiaurinėje ir rytinėje jos dalyje, vyrauja dvikalbystė. Reklaminiai skelbimai vietinėje spaudoje skelbiami estiškai ir rusiškai, o bankuose, policijoje irgi įsitvirtino dvikalbystė. „Likimo ironija, bet tikri estai automatiškai pradeda kalbėti rusiškai, kai tik susiduria su vietos rusais. (...) Kai kas bando įteigti, kad kartu su rusų kalba Estijoje vis labiau įsitvirtina suomių ir anglų kalbos (...). Tačiau ryškiausias faktas yra tas, kad nė viena kalba, išskyrus rusų, nekalia tokio didelio pavojaus estų kalbai – kertiniam mūsų nacionalinio identiteto akmeniui“, – rašo estų diplomatas. Tai ką daryti, kelia klausimą straipsnio autorius ir siūlo: „Pirmiausia reikia mesti šalin bet kokią pseudokorektiškumą ir parodyti tiesiai šviesiai: estų kalba atsidūrė pavojuje, o pagrindinė grėsmė – rusų kalba. Todėl siekiant apginti estų kalbą, reikia padaryti viską, apribojant rusų kalbos įtaką. Pirmiausia (...) įvesti mokestį už rusų kalbos naudojimą ir propagavimą. Akivaizdu, kad rusai pradės niurzgėti tokio mokesčio įvedimo atveju. (...) bet mūsų pozicija privalo išlikti tvirta: jeigu net milijoną kartų neužteks mūsų įtikinti, kad mūsų narystė ES kenkia estų kalbos ir kultūros, pagaliau tautos išsaugojimui, tai būtina susimąstyti, ar verta mums būti tokiose Europos organizacijose, kurios pataikauja buvusiems okupantams ir vis dar neatsisakiusiems revanšo. Laikas stoti į kovą dėl mūsų išlikimo“.

Pasakyta pakankamai griežtai, bet taip pat pakankamai aiškiai, nevyniojant žodžių į vatą. Apie tai, ką išdrįso pasakyti Estijos diplomatas Mart Helme, verta rimtai pagalvoti ir Vilniaus politiniam „elitui“.

„VALIO PAKRUOJS!“ – SAKO ČIKAGIEČIAI

Čikagoje susirinko Pakruojyje, Linkuvoje, Petrašiūnuose, Guostagalyje, Žeimelyje, Lygumuose, Degučiuose ir Vilūnaičiuose gyvenę lietuviai

Jaunosios pakruojietės.

Vidmantas Strižgauskas džiaugiasi tapęs kryžiažodžio nugalėtoju ir laimėjęs marškinėlius su užrašu „Pakruojis – Jėga!“.

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Rugpjūtį, kai paskutinės vasaros dienos kviečia ruošti vėl naujiems iššūkiams, labai miela susitikti su senais gerais draugais ir pažįstamais.

Lietuvoje jau įprasta, kad vasara dažnas vyksta į savo klases, mokyklas, giminių ar kaimo susitikimą. Tų susitikimų yra laukiama, po jų dar ilgai kalbama ir dalinamasi prisiminimais.

Mes, buvę Pakruojo rajono gyventojai (bet tik fiziškai buvę, o ne širdimi), šiuo metu gyvendami Čikagoje ir jos priemiesčiuose taip pat nutarėme susirinkti į krūvą. Vieni per kitus sužinoję telefonų numerius ir ilgai nelaukę rugpjūčio paskutinį šeštadienį susirinkome visi drauge. Pakvietėm tuos, kurie gyveno Pakruojyje, Linkuvoje, Petrašiūnuose, Guostagalyje, Žeimelyje, Lygumuose, Degučiuose ir Vilūnaičiuose. Turbūt, nepakvietėm visų, išvykusių iš mūsų gimtųjų vietų ir šiuo metu čia gyvenančių, bet tai buvo pirmas kartas, tad norėjome pažūrėti kiek mūsų susirinks, o ateityje gal ir daugiau mūsų susibėgs. Būtų labai įdomu visgi sužinoti, kiek čia mūsų yra iš viso...

Kaip įspūdiškai dalinasi Andrius M. (Lygumai ir Pakruojis) „buvo labai smagu laukti ir vėl, tarsi Pakruojyje, sutikti ilgai matytus veidus“. Rita I. ir Kęstas V. (Pakruojis) į susitikimą atvyko iš kaimyninės Wisconsin valstijos. Jie tvirtina, „kad tikrai yra daug daugiau pakruojiečių čia, bet mes paprasčiausiai nežinojom kaip juos surasti.“ Tad kitą kartą kviesim per vietinę spaudą.

Kadangi sukvietėm kraštiečius iš įvairių Pakruojo raj. vietų, tad ir susipažinimui skyrėme porą valandų. Mes ne tik susipažinom, su kai kuriais išsiaiškinom, kad jau mūsų gyvenimai buvo persipynę kažkada Lietuvoje... Smagu buvo, kai Kęstas V.

išsiaiškino, kad jis ir Kęstas D. (Pakruojis) – abu ėjo į tą pačią darželio grupę, o Artūras T. (Guostagalis) po gimtąsias pievas vaikystėje laktė su Rolandu V. (Jonava). O kur dar įspūdingi šūksniai – „koks pasaulis mažas!“, kai išsiaiškini, kad tą ir tą pažįsti, kad tas ir tas tavo giminaitis, o štai anais laikais atrodėm kitaip...

Po įdomaus susipažinimo, buvo dar įspūdingesnis kryžiažodžio sprendimas apie Pakruojo rajoną ir jo žmones. Ne visiems kryžiažodis buvo „įkandamas“, mat pasirodė, kad mokykloje sužinotos datos ir vardai jau kai kam išblukę iš atminties. Bet iš viso būrio net 5 kraštiečiai atsakė į visus kryžiažodžio klausimus ir loterijos būdu marškinėliai „Pakruojis – Jėga!“ buvo įteikti Vidmantui S. (Pakruojis, Žeimelis).

Net keli žemiečiai buvo ką tik grįžę iš gimtųjų vietų, tad atvežtos lauktuvės – Kęsto S. (Pakruojis) mamos gamintas sūris, linkuvietiška duona labai greitai ištirpo mūsų burnose. O naujausi rajoninio laikraščio „Auksinė varpa“ numeriai ėjo iš rankų į rankas. Labai smagu buvo laikraštyje rasti pažįstamus veidus – linkuvietę, Pakruojo mokyklos mokytoją, Lygumų žemės ūkio darbuotojus, jaunąjį ūkininką ir dar daug kitų. Neliko nepastebėtos rajono naujienos, renginiai ir skelbimai.

Iš gimtųjų Lygumų atvežti Pracenkulės atlaidų metu pirkti saldainiai ir linkuvietiškos duonos kepalukas buvo parduoti draugiškame aukcione. Duonos kepaluką įsigijo tik vakare prieš susitikimą iš Lietuvos parsikrėdęs Renatas S. (Lygumai) net už 25 dol. (pradinė kaina buvo 5 dol.).

Pakruojiečių vaikai, kai kurie jau gimę čia, JAV, irgi pakruojiečiai, mat kai kurie iš jų kalba tarmiškai geriau negu literatūrine kalba. Ir juokinga, ir smagu buvo girdėti, kai trylikametė pasakė: „Čia labai smagu ir gera, visi kalba be galūnių“. Ir tikrai be galūnių ne tik buvo kalbėta, bet net mėginta tarmiškai dainuoti „Laisvė“ ir „Tris milijonus“.

Susitikimo vakarėlis baigėsi šokiais, dainomis ir vienu laimingu „Pakruojis valio!“.

Į susitikimą petrašiūnietės Audronės ir pakruojiškio Raimondo Sidaugų namuose buvo susirinkę: pakruojiškiai Rita Ivanauskienė, ir Kęstas Viackus, Vitalija ir Kęstas Sližiai, Kęstas Dauparas, Povilas Bajoriūnas, Vidmantas Strižgauskas, Laima, Vaidas, Giedrius ir Andrius Mockūnai, Raimundas Rutkevičius, iš Vilūnaičių ir Degučių – Jurita ir Giedrius Tamošiūnai, Dalia Baranauskienė, lygumiečiai Renatas Sipavičius, Žilvinas Juodzevičius, linkuvietė Rima Vilutienė ir guostagalielis Artūras Tamašauskas su šeimomis.

Susitikę pažįstamus ir draugus, susipažinę su naujais žemiečiais kitoje Atlanto pusėje nors trumpam pasijutome tarsi grįžę namo pas savus! Ir pasvajojom, kad tai turi tapti tradicija!

Pakruojiečiai Čikagoje.

Audronės Sidaugienės nuotr.

Sueiga Bitėnuose. Prie Vydūno kapo.

MAŽOJI LIETUVA

Paminėtas 149-asis Martyno Jankaus gimtadienis

EDMUNDAS MILIULIS

Jau tapo tradicija Pagėgių savivaldybėje minėti Mažosios Lietuvos patriarcho, lietuviybės puoselėtojo, politiko, leidybininko ir spaustuvininko Martyno Jankaus gimtadienį. Rugpjūčio 11 d. jo muziejuje vyko sueiga pas Jankų, skirta jo gimimo dienai.

Gėlės ant patriarcho kapo

Iškilus krašto žmogus pirmiausia pagerbtas jo gimto kaimo kapinaitėse, prie M. Jankaus šeimos kapo. M. Jankaus muziejaus direktorė Liuda Burzdžiuvienė sakė, kad sunku įsivaizduoti Mažąją Lietuvą be Jankaus pastangų Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos, jo spaustuvių, jo indėlio į lietuviškos spaudos sklaidą. Direktorė pasidžiaugė, kad Mažosios Lietuvos patriarcho atminčiai yra gerbiama – nemažai žmonių lankosi jo muziejuje, aplanko ir jo kapą Bitėnų kapinaitėse. Anot Burzdžiuvienės, tai rodo, kad jo veikla Lietuvai, jos žmonėms buvo prasminga.

Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė, Mažosios Lietuvos istorijos ir tradicijų puoselėtoja Silva Pocyte pabrėžė, kad pagarba Jankui yra pelnyta. Jos nuomone, pagarbos nusipelnė ir kiti šio krašto gyventojai – mokytojai, ūkininkai. Jie dirbdami savo darbą, augindami vaikus irgi prisidėjo prie krašto garbės, tradicijų. Dabar jų atminimas yra užmirštas, daugelyje krašto kapinaičių daug apleistų ir net suniokotų kapų.

Vėliau iškilmių dalyviai perėjo prie Vydūno kapo. Lietuvos Vydūno draugijos pirmininkas, humanitarinių mokslų daktaras, Lietuvos filosofijos ir sociologijos instituto direktorius Vacys Bagdonavičius, prisiminė, kokia reikšminga buvo Jankaus, Vydūno, Viliaus Gaigalaičio ir kitų Mažosios Lietuvos patriotų veikla. Anot jo, tarp jų buvo ir nesutarimų, savos

nuomonės gynimo, bet bendra veikla visa tai pašalindavo. Jankaus gimtadieniui jaunieji Vydūno draugijos nariai skyrė vydunišką puokštę iš eilių, kanklių muzikos garsų, Vydūno dainų.

Paveikslų sode – nauji kūriniai

Vėliau iškilmės persikėlė į Jankaus muziejų, čia Mažosios Lietuvos paveikslų galerijoje pristatyti penki nauji paveikslai. Jūs penktojo dailininkų plenero metu nutapė dailininkai iš Vilniaus ir Šakių. Šiame plenero tema – „Meilės laikai Prūsijai“, todėl naujuose galerijos paveiksluose vyrauja šio krašto fragmentai, istorija. Sigutės Ach kūrinys – šventoji Marija ir šalia jos besimeldžianti Prūsijos karalienė Luizė. Karalienei Luizei skirtas ir Audronės Vorevičienės kūrinys, kurį plenero vadovas dailininkas Kazimieras Kęstutis Šiaulytis suskubo pavadinti didžiausiu Lietuvoje atviruku. Paveiksle – karalienės vardu pavadintas tiltas per Nemuną, Tilžės bažnyčios fragmentai ir laiškėlis karalienei.

Melsvais spalvų tonais nutapytas Gintaro Kraujelio paveikslas, kuriame irgi galima pažinti tiltą į Tilžę. Pasak paveikslų autoriaus, tai tiltas ne tik į krašto praeitį, bet ir į prisiminimus bei viltis. Linksmaus šakiškio Algimanto Vorevičiaus paveikslas, kuriame devyni įvairiaspalviai drugeliai. Renginio vedėjos Svetlanos Jašinskienės teigimu, šis paveikslas turėtų sužavėti visas moteris, prie jo ateityje turėtų fotografuotis į muziejų užsukančios jaunavedžių poros. K. K. Šiaulytis minėjo, kad jo kolega Algimantas net su padidėjimu stiklu tyrinėjo gėles ir ant jų tupinčius drugelius.

Pats Šiaulytis nutapė net du paveikslus. Jis sakė, kad negalėjo palikti tuščio medienos lakšto, rasto daržinėje, kur tapė dailininkai. Viena paveiksle – jį kūrybai įkvėpęs Bitės upelis, kitame jis stengėsi sutal-

pinti krašto istoriją, architektūrą ir ... pačius plenero dalyvius. Viena paveikslų kamputyje – penkios mažytės figūros, kur tik iš spalvų galima pažinti dailininkus. Paveiksle – Jankaus, Zaušverno, Vydūno bareljefai, pastatų, bažnyčių fragmentai, bei upės.

Skambėjo Strauss muzika

Pagėgių savivaldybės meras Kęstas Komskis, sveikindamas sueigos dalyvius, prisiminė, kad priešakyje Bitėnuose lankydavosi daug svečių. Juos traukdavo žinomas Jankaus svetingumas, galimybė pabendrauti su iškilia asmenybe, šių apylinkių grožis. Komskis sakė, kad savivaldybės sumanyta sueiga yra šių tradicijų tęsia. Komskis padėkos raštais apdovanojo dailininkų plenero dalyvius, rėmėjus. Meras dėkojo ir Vydūno draugijai, kurios nariai jau 15 metų

atvyksta į Bitėnus, užtvėrė Bitėnų kapinaites tvora. Komskis ir Bagdonavičius sutarė, kad vyduniečiai ir ateityje Bitėnuose ras ką veikti.

Jankaus muziejui buvo įteiktos kelios dovanos. Dabar muziejaus ekspozicijoje bus Vydūno portretas, iki šiol buvęs Kybartuose. Jį muziejui nupirko verslininkas Ričardas Savickas, nuoširdžiai besirūpinantis muziejumi. Kito sueigos sumanytojo laikraščio „Šilokarčema“ iniciatyva išleisti atvirukai apie Mažosios Lietuvos paveikslų galeriją, o pagėgiškis Vaclovas Kasnauskas muziejui padovanojo unikalią knygą. Renginį vainikavo Klaipėdos muzikinio teatro spektaklis „Strausiana“. Virš Bitėnų daugiau kaip dvi valandas sklandė austrų kompozitoriaus, Valsų karaliumi tituluojamo Johann Strauss sukurto melodijos, o renginio dalyviai klausėsi ne tik klasika tapusių arijų, bet ir išvydo nuostabius šokių.

Vydūno draugijos pirmininko Vacio Bagdonavičiaus padėka.

Eugenijaus Skipičio nuotr.

Parlamentaras Emanuelis Zingeris nuo užpuolimo kumščiu išgelbėjo italą.

Vilniuje sumuštas musulmonu palaikytas italas

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Į Mykolo Romerio universitetą studijuoti teisės atvykusį italą Gianmarco Solo vėl vakarą grįžtantį namo užpuolė skustagalvis. Iš Sardinijos kilusį tamsaus gymio italą lietuvius neonacis palaikė musulmonu ir paleido į darbą kumščius. Studentą išgelbėjo pro šalį važiuojęs Seimo narys.

Tai ne pirmas atvejis, kai nuo agresyvių lietuvių nukentė užsienio studentai. Policija drauge su universitetais svarsto galimybę atvykėliams skaityti paskaitas, kaip apsaugoti mūsų šalyje.

Pirmadienį apie pusę trijų nakties po draugų vakarėlio namo skubėjusį G. Solo gatvėje sustabdė grėmingos išvaizdos vyrukas. „Jis ėmė kažką lietuviškai aiškinti, tačiau aš nieko nesupratau“, — pasakojo italas. Tada skustagalvis angliškai ėmė šaukti, kad G. Solo yra musulmonas.

Studentas įtūžusiam lietuviui bandė paaiškinti, kad atvyko iš Italijos ir yra katalikas. Tačiau neonacis jo nesiklausė ir pradėjo stumdyti.

Netrukus italui už nugaros sustojo mašina. Ja namo grįžęs po vizito Slovėnijoje skubėjo E. Zingeris. Pamatus gatvėje susistumdymą Seimo narys liepė vairuotojui sustabdyti mašiną ir nukreipti šviesas į užpuoliką. „Kas čia vyksta?“ — pravėręs automobilio langą paklausė jis.

Išgirdęs parlamentaro balsą užpuolikas nustojo talžęs G. Solo, tačiau į krūmus nespruko. Skustagalvis ėmė aiškinti, kad italą užpuolė todėl, jog šis musulmonas. „Reikia užmušti musulmonus“, — gatvės viduryje rėkė neonacis.

Iš mašinos išlipusį žydų kilmės politiką ir jo vairuotoją skustagalvis pasitiko nacistiniu pasisveikinimu — iškėlė ranką į viršų ir sušuko „Heil Hitler“. Pasak E. Zingerio, neonacio neišgąsdino nei didelė ir prabangi Seimo mašina, nei dviejų metrų ūgio vairuotojas. „Jis nebėgo, stovėjo ir žiūrėjo mums į akis. Tada iškilo dilema: ką daryti?“ — šūripos nakties įvykius prisiminė politikas.

Išsodinęs užpultąjį italą į mašiną E. Zingeris tiesiog nuvažiavo. Jis stebisi lietuvių nesvetingumu užsieniečiams ir žmonių abejingumu. Matydamos jaunuolių susistumdymą, pro šalį nesustodamos nuskriejo kelios mašinos. Italą išgelbėjęs E. Zingeris nelaiko savęs didvyriu. „Kai matau panašius dalykus, man kraujas užverda, negaliu susilaikyti“, — sakė E. Zingeris.

Dabar parlamentaras gailisi, kad neiškvietė policijos ar už įžeidžiančius nacistinius šūkius pats netrenkė užsienietį studentą užpuolusiam skustagalviui. „Dabar mano sąžinė nelabai švari, reikėjo tą hitlerininką sulaikyti, iškviesti policiją ar net už viską, ką jis padarė, suduoti“, — pripažino E. Zingeris.

Vilniaus miesto vyriausiojoje policijos komisariato (VMVPK) per septynis šių metų mėnesius buvo užregistruota daugiau kaip 150 užsieniečių pareiškimų. Dažniausiai atvykėliai nukentė nuo lietuvių ilgpirščių, pasitaiko ir užpuolimų. Tačiau, pasak VMVPK Viešosios policijos Viešosios tvarkos tarnybos viršininko Vytauto Grašio, palyginti su kitais miestais, padėtis sostinėje gera.

Degė Klaipėdos muzikinis teatras

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Konfliktų draskomame Klaipėdos valstybiniame muzikiniame teatre šis sykį įsiėmė ne aistros, o tikros liepsnos, ketvirtadienį praneša dienraštis „Klaipėda“.

Šis įvykis įvairių minčių kelia ir dėl to, kad prieš vienuoliką dienų mįslingai dingto teatro gaisrininkas.

Vakar prieš 1 valandą dienos teatre įsplieskusios ugnies skubėjo gesinti net penki Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos automobiliai.

Liepsnos siautėjo antrajame teatro aukšte esančiame buhalterijos kabinate. Čia užsidegė baldai, palangė ir užuolaida. Ugnis buvo numalšinta dar iki atvykstant ugniagesiams.

Priežastis, dėl kurių kilo gaisras, nustatinėja Klaipėdos priešgaisrinės

priežiūros tarnybos pareigūnai.

Gaisrų su vaidyba susijusiose įstaigose yra buvę ir anksčiau. Remontuojant kiaurą stogą ir dirbant su atvira ugnimi prieš trejus metus net dukart degė Klaipėdos dramos teatro stogas.

Tačiau gelbėtojai neprisiminė, kad Muzikiniame teatre anksčiau būtų buvę gaisrų.

Gali būti, kad jų išvengti padėdavo iki šiol ilgiau kaip 20 metų teatre vyriausiojo ugniagesiu dirbęs Lionginas Jonas Jameikis.

Keistas sutapimas, tačiau gaisras teatre kilo tą pačią dieną, kai L. J. Jameikis paskelbtas dingusiu be žinios.

79 metų L. J. Jameikis rugpjūčio 19 dieną išėjo iš namų Žardininkų gatvėje ir nebegrižo.

Lietuva turėtų prisistatyti kaip darbščių ir kūrybingų žmonių šalis

Vilnius, rugpjūčio 30 d. (BNS) — Absoliuti dauguma apklaustų Lietuvos gyventojų mano, kad Vyriausybė turi imtis priemonių šalies įvaizdžiui užsienyje pagerinti, o beveik pusė apklaustųjų teigia, jog Lietuvą reiktų pristatyti kaip darbščių ir kūrybingų žmonių šalį.

Kaip parodė Vyriausybės kanceliarijos užsakymu atlikta apklausa, 78,4 proc. apklaustųjų įsitikinę, jog Vyriausybė turi imtis specialių priemonių šalies įvaizdžiui užsienyje pagerinti, 7,8 proc. taip nemanoma, 13,8 proc. neturi nuomonės.

64,9 proc. tyrimo dalyvių galvoja, jog labiausiai šalies įvaizdį užsienyje pagerintų auganti ekonomika, 26,5 proc. — Lietuvos diplomatų veikla, 14 proc. — sportininkų laimėjimai, 12,7 proc. — reklama užsienio televizijose, 7,9 proc. — Lietuvos menininkų pasiekimai.

39,7 proc. apklaustųjų galvoja, jog Lietuva turėtų prisistatyti užsienyje kaip darbščių ir kūrybingų žmonių šalis, 28,2 proc. — kaip šalis, kurioje galima sėkmingai investuoti

ir gerai uždirbti, 25,8 proc. — gražios gamtos šalis, 9,1 proc. — kaip technologinių pasiekimų šalis.

45,6 proc. apklaustųjų mano, kad Vyriausybė pirmiausia turi kovoti su korupcija, 39,4 proc. — pritraukti daugiau investicijų, 35,4 proc. — užtikrinti kokybišką socialinę apsaugą, sveikatos apsaugą ir švietimą, 32,3 proc. minėjo, kad Vyriausybė turi sumažinti pajamų mokesčių, 25 proc. — padidinti pensijas, 20,7 proc. — sumažinti valstybinių įstaigų skaičių, 20 proc. — skatinti mokslą ir naujas technologijas, 9,8 proc. — kovoti su nusikalstamumu, 13,6 proc. — rūpintis žemės ūkiu ir remti žemdirbius, 11,8 proc. — mažinti emigraciją.

Viešojo įstaiga „Europos namai“ Vyriausybės užsakymu dar pernai parengė Lietuvos įvaizdžio formavimo strategiją, tačiau dėl neaiškių priežasčių Vyriausybė dar nepradėjo jos įgyvendinti.

Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą liepos mėnesį atliko viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“.

Didžioji visuomenės dalis — provakarietiška

Atkelta iš 1 psl.

atrodo priešiška Lietuvos atžvilgiu, 38 proc. taip mano apie Baltarusiją. Lenkų tautybės gyventojų nuomonės panašios — 39 proc. ir 37 proc.

Didesnes pajamas gaunantys bei nostalgijos Sovietų sąjungai nejauciantys žmonės Rusiją ir Baltarusiją vertina blogiau.

Skirtingai Rytų kaimynės vertina skirtingų partijų elektoratui priklausantys gyventojai. 84 proc. Tėvynės sąjungai prijauciančių žmonių Rusijos atžvilgiu yra nusistatę neigiamai, 66 proc. taip vertina Baltarusiją. Socialdemokratų šalininkai nuosaknesni — atitinkamai 66 proc. ir 57 proc., liberaldemokratų — 57 proc. ir 53 proc., Darbo partijos — 44 proc. ir 33 proc.

Jei paaiškėtų, kad kokią nors Lietuvos politinę jėgą ar asmenybę remia JAV kapitalo atstovai, teigiamai tai įvertintų 40 proc. apklaustųjų, neigiamai — 24 proc. Jei Rusijos — tam neprieštarautų 20 proc., nepritartų — 45 proc., Lenkijos — 38 proc. ir 25 proc., Vakarų Europos — 46 proc. ir 17 proc., Baltarusijos — 16 proc. ir 48 proc.

Tyrimo nustatyta, kad lietuviai geriau šneka rusiškai nei tautinės mažumos lietuviškai.

Taipogi paaiškėjo, kad Lietuvos lenkai, kaip ir rusai, patenka į rusišką informacinę erdvę, o ne į lenkišką.

Akcentuota, kad televizija yra dominuojanti žiniasklaidos priemonė, o Lietuvos rusai ir lenkai iš dalies patenka į kitą — prorusišką — televizijos erdvę nei lietuviai, nors žiūri ir lietuviškus kanalus.

Tyrėjai konstatavo, kad šiuo metu pastebimas spaudos skaitymo nuosmukis, ir, nepaisant to, kad dominuoja lietuviška spauda, rusiškai yra antra pagal skaitomumą, kurioje informacija apie Lietuvą pateikiama per rusiškus informacinius kanalus, o į nusilpusią rinką skverbiasi leidiniai iš Rusijos.

Tyrimo išvadose pažymima, kad Lietuvos visuomenė provakarietiška, tačiau nostalgija sovietmečiui sukuria palankią dirvą Rusijos propagandai bei pabrėžiama didelė Rusijos skverbis į Lietuvos informacinę erdvę.

Remdamiesi šia apklausa Pilietinės visuomenės instituto ir mokslininkai Ainė Ramonaitė, Nerijus Maliukevičius bei Mindaugas Degutis parengė studiją „Tarp Rytų ir Vakarų: Lietuvos visuomenės geokultūrinės nuostatos“.

Šioje studijoje buvo siekiama nustatyti, kokiaje geopolitinėje erdvėje yra Lietuvos visuomenė, šalies gyventojų politinės nuostatos, požiūris į Rytų ir Vakarų kaimynus, jų atspairumas informacinėms įtakoms.

Dvasininkai priešinasi triukšmingiems renginiams

Atkelta iš 1 psl.

tačiau prieštaravo triukšmingų koncertų ir grynai pramoginių pasirodymų organizavimui“, — teigia kurija.

Paskelbus „Sostinės dienų“ programą, iš kurios aiškėjo, kad į kurios poziciją neatsižvelgti, kardinolas Audrys Juozas Bačkis raštu kreipėsi į merą Juozą Imbrąsą, apgailestaudamas, kad savivaldybės vadovybė nesilaiko per ilgus metus susiklosčiusių bendradarbiavimo principų.

Anot kurios, pagal nusistovėjusią ilgametę praktiką ir įvairius do-

kumentus, Katedros aikštėje gali būti rengiami tik valstybinės reikšmės minėjimai, klasikinės bei liaudiškos muzikos koncertai, istorinio etnografinio pobūdžio kultūros renginiai, o jiems organizuoti esą būtinas arkivyskupijos kurijos pritarimas.

Ketvirtadienį prasidėjusios miesto šventės „Sostinės dienos 2007“ programoje numatyti penki renginiai Katedros aikštėje, tarp kurių — akrobato Didier Pasquette pasirodymas ant lyno, Andriaus Mamontovo ir grupės „Brainstorm“ koncertai.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

New Orleans gedi „Katrinos“ aukų

Didžioji dalis miesto buvo užlieta vandeniu.

Atkelta iš 1 psl.

29-ąją neatlaikius apsauginiams pylimams nuniokojo potvynis, didelė dalis tebėra apleista.

G. W. Bush, kuris buvo griežtai kritikuojamas dėl nepakankamai greitos reakcijos į šią didžiulę tragediją, trečiadienį jau 15-ąją kartą po uragano apsilankė šiame mieste.

„New Orleans, ateityje tavęs laukia geresnės dienos, — sakė jis, lankydamasis mokykloje, kuri prieš dvejus metus buvo užlieta potvynio vandens. — Kai uraganas 'Katrina' pralaužė pylimus, jis sudaužė daug širdžių, sunaikino pastatus, bet daugybei šios bendruomenės piliečių neatėmė narsos, — sakė prezidentas.

Per atskirą ceremoniją New Orleans, kuriai vadovavo R. Nagin, išgarsėjęs savo kampanija miestui atstatyti, žmonės su ašaromis akyse prisiminė uraganą.

„Praėjo dveji metai nuo tos didžiausios gaivalinės ir žmogaus sukeltos nelaimės, su kuria susidūrė mūsų šalis, — sakė meras.

Jam kalbant netoliese girdėjosi grandininio pjūklo garsas, priminęs susirinkusiesiems, kaip prieš dvejus metus gyventojai turėjo pjaustyti uragano išverstus medžius.

Lygiai 9 val. 38 min. vietos laiku, kai tada uragano neatlaikė pirmasis pylimas, R. Nagin ir kiti ceremonijos dalyviai paminėdami mirusiuosius skambino sidabriniais varpeliais. Trimitininkas Irvin Mayfield sugrojo lai-

dotuvių melodiją „A Closer Walk With Thee“.

Nors kai kurios aukštesnės vietose esančios miesto dalys, įskaitant garsųjį Prancūzų kvartalą, sugebėjo atsigausti, didelė miesto dalis liko apleista.

Po uragano 80 proc. miesto teritorijos liko netinkami gyventi. Po dvejų metų 42,250 Louisiana šeimų vis dar gyvena ankštuose vyriausybės parūpintuose nameliuose ant ratų.

Milijardų dolerių federalinės paramos vis dar negalima panaudoti dėl biurokratinių kliūčių, ir kaltinimai svaiddomi į visas puses.

Miestas taip pat atidarė „Katrinos“ aukoms skirtą memorialą, kuris pastatytas parke tarp dviejų kapinių. Mauzoliejuje, kuris turi būti pastatytas vėliau, bus palaidota maždaug 100 neatpažintų uragano aukų, kurių palaikų niekas nepasiėmė. Meras R. Nagin sakė, kad atsinešė 1 mln. dolerių vertės čekį šiam projektui užbaigti.

Neseniai atliktas vyriausybės tyrimas parodė, kad JAV regione prie Meksikos įlankos pakrantės padvigubėjo psichikos ligų atvejų ir padaugėjo žmonių, galvojančių apie savizudybę.

New Orleans gali tapti ir JAV žmogžudysčių sostine — šiemet šiame mieste, kuriame liko tik 275,000 žmonių, buvo užregistruota 140 nužudymų.

das nepaskelbė visam universiteto miesteliui skirtą pranešimo apie ryte įvykdytas žmogžudystes, — sakoma tyrimo ataskaitoje.

„Universiteto policija suklydo neparašiusi visam miesteliui skirtą pranešimo, kad nužudyti du asmenys ir kad visi studentai bei dėstytojai turėtų būti atsargūs ir budrūs, — sakoma toliau.

Kai kurie nužudytųjų artimieji reikalavo paaiškinti, kodėl universitetas po pirmųjų žmogžudysčių neperspėjo viso miestelio.

„Studentų, dėstytojų ir darbuotojų perspėjimas galėjo viską pakeisti. Kuo ankstyvesnis ir aiškesnis perspėjimas, tuo daugiau galimybių individams likti gyviems, — nurodoma ataskaitoje. Tačiau joje priduriama, kad toks perspėjimas nebūtina būtų užkirtęs kelią žudynėms.

EUROPA

ATĖNAI

Graikijos valdžia trečiadienį pranešė laiminti kovą su miškų gaisrais, kurie siautė šešias dienas ir nusinešė daugiau kaip 60 žmonių gyvybių. „Esame nusiteikę optimistiškai dėl mūsų kovos su gaisrais baigties. Dabar jie apriboti ir nėra grėsmės, kad ugnis plis toliau, — teigė ugniagesių tarnybos atstovas spaudai Nikolaos Diamantis. Didžiausi gaisrai Elėjos apygardoje kalnuotame Peloponeso pusiasalyje ir Setos kaime Evijos saloje dar nepažaboti, „nes tai sunkiausiai pasiekiami rajonai“, pažymėjo jis.

VARŠUVA

Buvęs Lenkijos vidaus reikalų ministras Janusz Kaczmarek, kurį ši mėnesį šalį valdantys broliai Kaczynski atleido, ketvirtadienį buvo areštuotas dėl trukdymo vykdyti teisingumą. „Kalbėjau su juo, ir jis man sakė, kad buvo areštuotas dėl trukdymo vykdyti teisingumą, bet daugiau detalių nepateikė, — sakė advokatas Wojciech Brochwicz. „Jį areštavo vidaus saugumo tarnybos, — pridūrė jis.

JAV

WASHINGTON, DC

Irakas pasiekė tik tris iš 18 tikslų dėl pažangos politikos ir saugumo srityse, kuriuos nustatė Washington, sakoma svarbios Kongresui rengiamos ataskaitos projekte, kurį ketvirtadienį cituoja „The Washington Post“. JAV Kongreso Vyriausybės atskaitingumo agentūros (GAO) išvados neatitinka pozityvesnio įvertinimo, kurį Baltieji rūmai pateikė liepą, — kad Irakas įgyvendino aštuonias iš 18 gairių, pažymi laikraštis. Ataskaita, kurią straipsnio autoriai vadina neigatyvia, Kongresui turi būti pateikta antradienį.

* * *

54 proc. amerikiečių mano, kad Irako karas nepralaimėtas, rodo

UPI/Zogby apklausa, kuri buvo atlikta likus dviem savaitėms, kai Kongresas išklauso svarbią ataskaitą apie Baltųjų rūmų strategijos padidinti JAV kontingentą Irake rezultatus. Per tyrimą buvo apklausti 6,711 suaugusių asmenų. Paklausti apie prezidento George W. Bush sprendimą papildomai nusiųsti į Iraką 30,000 amerikiečių karių, 49 proc. apklaustųjų sakė manantys, kad ši strategija neduoda rezultatų. Tuo tarpu 45 proc. apklaustųjų nurodė manantys priešingai. Rugpjūčio 17–20 dienomis atlikto tyrimo metu 34 proc. apklaustųjų sakė netikintys, kad JAV pavyks iškovoti pergalę Irake. Tuo tarpu 37 proc. apklaustųjų nurodė, kad pergalę pavyks pasiekti.

CAPE CANAVERAL

NASA trečiadienį atmetė tvirtinimus, esą erdvėlaiviais ir orlaiviais skrido neblaivūs astronautai, o JAV kosmoso agentūros vadovas pasakojimus apie alkoholį vartojančius astronautus pavadino „miesto legendomis“. NASA pradėjo vidinį patikrinimą, kai liepos mėnesį pasirodė pranešimų, esą vienas neblaivus astronautas įsėdė į vieną erdvėlaivį ir viršgarsinį lėktuvą T-38 bei buvo apsvaigęs, kol rusų raketa „Sojuz“ skrido į kosmosą. „Nesugebėjau patvirtinti nė vieno atvejo, kad kuris nors erdvėlaivio įgulos narys skrydžio dieną būtų buvęs netinkamas skristi, ir nė vieno atvejo, kad skrydžio gydytojas ar įgulos narys ignoruotų rekomendacijas neleisti skristi kuriam nors įgulos nariui, — trečiadienį paskelbtoje ataskaitoje teigė NASA saugumo ir misijos draudimo skyriaus vadovas Bryan O'Connor.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas Vladimir Putin savo politiniu įpėdiniu tikriausiai pasirinks gerai žinomą žmogų ir nepateiks jokių netikėtumų prieš rinkimus, sakė Kremliaus atstovas. Kas taps Rusijos prezidentu kitais metais pasibaigus antrajai V. Putin kadencijai, šiuo metu šalyje yra didžiausias politinis galvosūkis. Didžiulis V. Putin populiarumas reiškia, kad į didelę valdžią turinčio prezidento postą beveik neabejotinai bus išrinktas tas, kurį jis parems. Rusijos prezidento rinkimai turi įvykti kitų metų kovą.

Universiteto veiksmai buvo pernelyg lėti

Washington, DC, rugpjūčio 30 d. (AFP/BNS) — Virginia politinės institutas ir valstijos universitetas per vėlavimą informavo darbuotojus ir studentus apie balandžio incidentą, kuris tapo didžiausiu žudynių universiteto miestelyje per visą JAV istoriją preliudija, parodė tyrimas, kurio rezultatai paskelbti trečiadienį.

Virginia valstijos atliktas tyrimas atskleidė universiteto policijos ir pareigūnų klaidas, padarytas iš karto po to, kai ankstų balandžio 16-osios rytą nesveikos psichikos studentas Cho Seung-Hui nušovė du studentus.

Kelios valandos po šio incidento 23 metų Cho Seung-Hui kitame universiteto miestelio pastate nušovė 30 studentų bei dėstytojų ir nusišovė pats.

„Aukšti universiteto administracijos pareigūnai beveik dvi valan-

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

DĖMESIO!**Lengvosios atletikos
varžybos Cleveland**

2007 metų Š. Amerikos Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybės numatomos **2007 m. rugsėjo 16 d.**, sekmadienį, Villa Angela - St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd. ir East 185-th Street sankryžoje, Cleveland, Ohio. Vykdo - Cleveland LSK „Žaibas“.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-29 m. imtinai); moterų (17-29 m.); jaunių A (17-19 m.); jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.); D (11-12 m.); E (9-10 m.); F „molekulių“ (7-8 m.) ir G „atomų“ (6 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų „Sub-master“ (30-34 m.) ir (35-39 m.) ir visų klasių „Masters“ - 40-44 m., (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Jaunimo klasifikacija - pagal dalyvio amžių 2007 m. gruodžio 31 d. Vyrų, moterų „Sub-masters“ ir „Masters“ - pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia: 12 val. p. p. Registracija - nuo 11 val. ryto. 10 km bėgimas 8:30 v. r.

Išankstinė registracija - iki 2007 m. rugsėjo 4 d. imtinai, adresu: Algirdas Bielskus, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969, USA. El. paštas: Vyts@VPACct.com; Tel: 440-833-0545; Fax: 216-481-6064.

Galutinis varžybų formatas bus nustatytas po išankstinės registracijos. Registracija bus priimama ir varžybų dieną, vietoje.

Tradicinis Jono Bagdono atminimo 10,000 m (10 km) bėgimas bus vykdomas, jei **iki rugsėjo 4 d.** termino atsiras norinčių dalyvauti bėgikų. Susidomėję - praneškite A. Bielskui.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai kviečiami gausiai dalyvauti. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į A. Bielskų. Atlikite išankstinę registraciją laiku!

Cleveland LSK „Žaibas“
ŠALFAS centro valdyba

Sportas LIETUVOJE

Skulptoriaus Tado Gutauskio sukurta skulptūra Lietuvos krepšiniui.

www.tadasgutauskas.lt

**V. Adamkus: skulptūra liudija ypatingą
mūsų tautos meilę krepšiniui**

Vilniuje prie „Siemens“ arenos atidengiant skulptūrą Lietuvos krepšiniui šalies Prezidentas sakė, jog šis paminklas bus pavyzdys jaunajai kartai eiti tuo pačiu pergalių keliu.

Pasididžiavimą krepšininkais ir garsiausiais jų pasiekimais įkūnija granito skulptūra, kurią sudaro ant penkių kolonų iškeltas nerūdijančio plieno veidrodinis rutulys. 5,7 metro aukščio ir 30 tonų svorio figūra simbolizuoja ranką, laikančią krepšinio kamuolį. Ploktėse įrašytos rinktinės ir klubų, iškovojuusių žymiausias ir svarbiausias Lietuvos krepšinio pergalės, žaidėjų bei trenerių pavardės.

Atidengiant skulptūrą šalies vadovas Valdas Adamkus pabrėžė, kad Lietuvos krepšiniui šiandien įsimin-

tina diena, liudijanti ypatingą mūsų tautos meilės ryšį šiai sporto šakai.

„Žvelgiant iš 1937 metų sunku patikėti, kad šis žaidimas taps mūsų gyvenimo dalimi. Prieš 70 metų daugelio krepšininkų pavardės skambėjo kaip Lietuvos pasididžiavimas. Jų laimėjimus pratęsė jau kitų kartų sportininkai. Todėl šis paminklas Lietuvos krepšiniui bus pavyzdys jaunajai kartai eiti tuo pačiu pergalių keliu“, - sakė Prezidentas.

Iškilmingas skulptūros atidengimas surengtas palydint šalies krepšinio rinktinę į Europos čempionatą.

„Su geriausiais linkėjimais išlydime Jus į Ispaniją“, - krepšininkams pergalių palinkėjo V. Adamkus.

ELTA

**Arenos statyba
bus remiama ir
vardinėmis grindinio
plytelėmis**

Ieškodama finansavimo šaltinių Nemuno salos sporto arenos statybai Kauno miesto savivaldybės tarybos kolegija trečiadienį pritarė sprendimui steigti Rėmimo fondą.

Paaugoti lėšų arenos statybai bus galima pervedant pinigus į specialiai atidarytą sąskaitą, telefonų skambučių, perkant specialias apyrankes. Planuojama, kad bus galima nusipirkti grindinio šalia būsimosios arenos vardinę plytelę. Surinktų lėšų apskaitą tvarkys Savivaldybės administracijai, o lėšų panaudojimą sporto arenos Nemuno saloje statybai spres miesto Taryba.

Dienraščio „Laikinoji sostinė“ apklausos duomenimis, šimtai kauniečių išreiškė norą paremti sporto ir pramogų arenos statybą.

ELTA

**D. Slanina neatstovaus
rinktinei**

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiasis treneris Ramūnas Butautas nusprendė atsisakyti Donato Slaninos paslaugų, tad 30-metis 191 cm ūgio krepšininkas nerungtyniaus pirmadienį Ispanijoje prasidėsiančiame Europos krepšinio čempionate.

Lietuvai Europos pirmenybėse atstovaus šie krepšininkai: Giedrius Gustas, Paulius Jankūnas, Simas Jasaitis, Šarūnas Jasikevičius, Robertas Javtokas, Rimantas Kaukėnas, Linas Kleiza, Darjušas Lavrinovičius, Kšištofas Lavrinovičius, Jonas Mačiulis, Ramūnas Šiškauskas ir Darius Songaila.

ELTA

II LA LIETUVIŲ DIENŲ VYRŲ KREPŠINIO TURNYRAS

Kviečiame dalyvauti II Lietuvių Dienų Los Angeles vyrų krepšinio varžybose, kurios įvyks spalio 5-7 dienomis.

Lietuvių Dienos LA bus rengiamos jau 21-ąją kartą, jų metu susirenka tūkstančiai ne tik California lietuvių, bet ir svečių iš visų valstijų bei Lietuvos.

Šiais metais numatoma daugybė koncertų, tradicinė mugė ir t.t.

Prašome komandas registruotis iki rugsėjo 7 d. Registracijos mokestis - 250 dol.

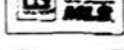
Čekius siųsti adresu: Los Angeles Lithuanian Athletic Club BANGA 1922 Calafia St. Glendale, CA 91208

Smulkesnė informacija:

Vilius Žukauskas, tel (310)908-8630, el. paštas: zukauskasv@LosAngelesLB.com
Žygimantas Kiznis (323)633-4950, el. paštas: zygis@aol.com

NEKILNOJAMASIS TURTA**GREIT PARUODA**

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

SIŪLO DARBĄ

Part-time RN
Doctors office 12 — 8:30 P.M.
Fax resume
708-923-7915

Experienced Male & Female Live-in
CNA or Home Health Aide needed.

Must have valid proof to work in the
United States.
Must speak English & Drive.
312-648-1565

PARDUODAMAS DARBAS
Čikagos pietiniame
priemiestyje su gyvenimu
7 d. 24 val.
Tel. 773-474-6012, Inga

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

Kaip KGB kovojo prieš lietuvius „nacionalistus“

ALEKSAS VITKUS

Nr. 6

Rinktinės štabui buvo pavaldūs 2–3 batalionai, kurių vadeivos vadovavo visiems jų rajono būriams ir banditų grupėms. Pogrindžio vadai bandė užmegzti ryšius su priešiškomis užsienio žvalgybomis ir antitarybiniais emigrantais.

Nors 1945 m. birželio 3 d. į respublikos gyventojus kreipėsi LKP CK, Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas ir Lietuvos Ministrų taryba, kviesdama įsijungti į kovą prieš banditus, o gaujų dalyviams siūlė nutraukti ginkluotą pasipriešinimą, legalizuotis ir įsijungti į atsikūrimo darbą. Daug nacionalistų pasiliko miškuose. Tuos įsitikinusių tarybų santvarkos priešus reikėjo sunaikinti. Saugumo organams į pagalbą buvo atsiųsti kariniai daliniai, respublikoje sudaryti liaudies gynėjų būriai.

Nuslopinus organizuotus stambiausius banditinių junginių puldinėjimus, saugumo organų kovos metodu tapo agentūrinis įsiskverbimas į nacionalistinį pogrindį. Jis vyko verbuojant agentus iš pačių pogrindžio dalyvių, juos „paruošus“ KGB ir tada infiltruojant į gaujas. Banditams nuolat ieškant medikamentų, drabužių, ginklų, šaudmenų, popieriaus, spaustuvių dažų ir t.t., saugumo organams dažnai susidarydavo sąlygos infiltruoti savo agentus kaip žmones neva galinčius suteikti pagalbą.

Iki 1953 m. Lietuvos TSR čekistai sėkmingai likvidavo organizuotą nacionalistinį pogrindį ir ginkluotas gaujas. Kai kuriuose rajonuose dar veikė pavieniai banditai ir ginkluoti nelegalai. Tačiau jie ne tik neturėjo didelės įtakos, bet ir negalėjo ilgai egzistuoti įsitvirtinusioje socialistinėje santvarkoje. Kai kurie jų prisipažino arba buvo likviduoti ginkluoto pasipriešinimo metu.

KGB kova Lietuvos teritorijoje 1954–1967 metais

Pirmaisiais pokario metais KGB sučiupo daugybę ginkluotų banditų, nacionalistinio pogrindžio dalyvių ir buvusių buržuazinės valstybės veikėjų. Jie visi buvo iškeldinti į tolimus TSRS rajonus. 1954–1956 m. atbuve bausmės laiką ar priėmus amnestijos aktus, šie asmenys pradėjo grįžti į respubliką. Todėl šis laikas reikalauja specialaus nagrinėjimo, kadangi tais metais saugumo organai atliko didelį darbą užkirsdami kelią grįžusių iš įkalinimo vietų nacionalistų bandymams atkurti nacionalistinį pogrindį.

LTSR KGB suprato, kad daugelis ištremtųjų, būdami įkalinimo vietose pasiliko priešiški valdžiai ir ketino atnaujinti antitarybinį darbą grįžę į respubliką. Aktyviausi nacionalistiniai vadai laisvės atėmimo vietose susivienijo į grupes, analizuodavo pogrindžio suriškinimo priežastis ir tarėsi kaip jų ateityje išvengti. Dėl to respublikos saugumo organams iškilo uždavinys laiku atskleisti tokius kėslus ir neleisti jiems atnaujinti organizuotos priešiškos veiklos.

Paprastai į kalinimo vietas iš Lietuvos buvo siunčiamos specialios

brigados, į kurias buvo įtraukiami žymūs inteligentijos atstovai, darbo pirmūnai, nuteistųjų giminės ir nacionalistai, atsisakę priešiškos veiklos. Intensyviai ir tikslingai auklėjimui kaliniai buvo perkelti į respublikos KGB tardymo izoliatorių, kur juos bandydavo užverbuoti arba bent privesti prie viešo atgailavimo už antitarybinę veiklą praeityje.

Grįžusių iš įkalinimo ir represuotų aktyvumas liko gana didelis. Jų suaktyvėjimas buvo ypač pastebimas 1956–1957 m. Tam įtakos turėjo reakcijos įsisiautėjimas imperikalizmo šalyse, kontrarevoliucinis maištas Vengrijoje, antitarybiniai ir klerikalų elementų veiksmai Lenkijoje. Vaisauskas nesivaržo prisipažinti, kad respublikoje tuomet įvyko daugiau nei du šimtai antitarybinės veiklos pasireiškimų ir net teroristinių aktų, neskaitant keliolikos buržuazinės Lietuvos vėliavos iškabinimo viešose vietose atvejų.

Dauguma grįžusių iš tremties įkalinimo vietų ir lagerių teisingai suprato tarybų valstybės humanišką požiūrį į juos, įsitraukė į visuomenei naudingą darbą. KGB bandė juos verbuoti savo tikslams, bet tai čekistams sunkiai sekėsi dėl to, kad grįžtantieji tebeturėjo solidarumo jausmą su buvusiais vienminčiais.

Ir vis dėlto KGB pavyko profilaktinėmis priemonėmis (ar tai ne angliškai „brain washing“ procesas — A. V.) paveikti net kai kuriuos stambiusius buv. nacionalistinės buržuazinės Lietuvos vyriausybės narius taip, kad jie parašydavo į respublikos laikraščius straipsnius, kuriuose diskreditavo aktyvius antitarybinės emigracijos veikėjus. Specialiai sudaryta patyrusių čekistų grupė rinko tokius „prisipažinimus“, spausdino juos tariamo Partijos istorijos instituto leidiniuose, kurie būdavo panaudojami respublikoje, taip pat platina mi ir tarp lietuvių emigracijos.

7-me dešimtmetyje pastebimai susilpnėjo tarptautinė įtampa, sustiprėjo socialistinių šalių pozicijos. Įvyko poslinkių kapitalistinių ir socialistinių valstybių ekonominio, mokslo ir kultūros bendradarbiavimo srityse. Tuo pat metu suaktyvėjo imperialistinių valstybių ideologinė diversija prieš TSRS, naudojant „tiltų tiesimo“ ir „šliaužiančios kontrarevoliucijos“ taktikas. Susidarius tokioms sąlygoms, priešiški nacionalistiniai elementai tapo aklaiais išorinio priešų planų vykdytojais.

Nacionalistų taktika dabartinėmis sąlygomis (iki 1986 m.)

Kai tarptautinis imperikalizmas vykdė eilinę priešišką akciją prieš TSRS (inspiruoti įvykiai Čekoslovakijoje 1968 m., Lenkijoje — 1980–1982 m.), sustiprėjo priešiški elementų veikla respublikoje. Kai kurie nacionalistai, norėdami įgauti autoritetą ir paramą tarp vienminčių užsienyje, pradėjo rašyti įvairius memorandumus ir siųsti juos į Vakarus, kur jie būdavo panaudoti antitarybinėse kampanijose. **Bus daugiau.**

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, suželdimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

KAIP KALBAME

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ

Tautiniai ar tautiški šokiai?

Skaitydama į redakciją siunčiamus straipsnius, laiškus senokai atkreipiau dėmesį, kad kartais maišomos dvi būdvardžių priesagos –inis ir –iškas (kartais ir –ingas). Neatsitiktinai šios priesagos ir maišomos –juk jų reikšmės labai panašios, o kartais net sinonimiškos, pvz., asmeninis ir asmeniškias, kasdieninis ir kasdieniškias. Tačiau ne su visais žodžiais taip sinonimiškai šios priesagos gali būti vartojamos.

Visų pirma reiktų žinoti šių priesagų reikšmių skirtumus. Priesaga –inis paprastai nurodo ypatybę, rūšį, tipą: mūrinis namas, auksinis žiedas, žemėinis paltas, agurkinė nosis (pvz., senio besmegenio). Tuo tarpu priesaga –iškas dažniau reiškia ne ypatybę, o panašumą: žemiškias oras (t. y. toks kaip žiemą), agurkiškias nosis (t. y. panaši į agurką), vaikiškias poelgis (t. y. panašus į vaiko). Priesaga –ingas daugiau žymi vidinę ypatybę ar polinkį: laimingas žmogus, triukšmingas miestas, vaišingi žmonės (linkę vaišinti).

Todėl šokiai ar drabužiai turėtų būti tautiniai, o ne tautiški (nes jie ne panašūs į tautą, tai ne jų išorinis panašumas, o tokia jų rūšis, tipas), diskusijos, studijos turėtų būti mokslinės, mokslo, o ne mokslinės, klaidos – gramatinės, gramatikos, bet ne gramatiškos, draugiškias žvilgsnis, bet ne draugingas, mirtinas smūgis, bet ne mirtingas.

Prisimintina, kad priesaga –iškas vengtina su tarptautiniais žodžiais: tad ne individuališkias, privatiškias, ideališkias, moderniškias, o individualus, privatus, idealus, modernus.

Medžiagai, iš kurios padarytas daiktas, arba požymiui nusakyti lietuvių kalboje vartojamas ir kilmininkas, tad galime sakyti, pvz., aukso ir auksinis žiedas, mūro ir mūrinis namas. Ten, kur jaučiame, kad geriau kilmininkas, jį ir vartokime. Dažnai apsispręsti gali padėti ir paprasta logika ar kalbos jausmas: juk sakome lietuvių, anglų, ispanų kalba, o ne lietuviškias, angliškias, ispaniškias, nes čia nusakomas ne panašumas, o požymio esmė.

Kartais gali tiktai tiek daiktavardžio kilmininkas, tiek būdvardis, nelygu, ką norime pasakyti, pvz., istorijos įvykis – bus įvykis, priklausantis istorijai, o istorinis – išskirtinis, įsimintinas; sakysime karo mokykla (nes joje mokoma karybos meno), bet karinga tauta (nes tokia jos vidinė ypatybė).

Pagal ualgiman.dtiltas.lt

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

Tel. 773-476-2242 nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

„Tikiu visaapimančia Tavo meile“

LAIMA APANAČIENĖ

Gaila, bet Labor Day savaitgalį nebūsiu Čikagoje ir negalėsiu pamatyti kauniečių – režisieriaus Arvydo Lebeliūno ir aktoriaus Henriko Savickio atvežto spektaklio pagal Al-dyth Morris veiklą „Damien“. Tai vieno veiksmo monodrama „Tikiu visaapimančia Tavo meile“. Pamatyti šį spektaklį norėčiau dėl keleto priežasčių – esame išsiilgę Lietuvos teatro spektaklių; intriguoja šio spektaklio rodymo vieta – Brighton Park Švč. Mergelės Nekalto Prasidėjimo bažnyčia (rugsėjo 1 d.) ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija (rugsėjo 2

d.), įdomi ir paties spektaklio istorija. Galų gale norisi pamatyti, kaip jaunas aktorius H. Savickis kuria legendinės asmenybės – tėvo Damien – vaidmenį.

Deja, man spektaklio pamatyti nepavyks, tačiau skaitytojams nuosirdžiai patariu jį pasižiūrėti.

Šis monospektaklis – tai tikras pasakojimas apie Belgijoje gimusį kunigą, kuris buvo misionieriumi Molokai saloje (Hawaii). Patekęs į salą ir pamatęs, kaip ten gyvena sergantys raupsais žmonės, jis su nuostaba klausia: „Dieve, ar tikrai šitaip gali būti?“ Ir tuoj pat nutaria: „Čia mano vieta. Aš gimiau tam, kad padėčiau

tiems žmonėms“.

Likęs saloje, kartu su ten gyvenusiais žmonėmis tėvas Damien stato namus, sodina sodus, tiesia kelius. Ir visa tai daro nekreipdamas dėmesio į sunkiai ir nepagydomai sergančius. Kunigas visus darbus dirba petis į petį su vietiniais gyventojais. Jis suteikia jiems viltį, tampa jiems šventuoju. Tėvas Damien gali būti užsispyręs, piktas, kartais nekantrus, tačiau tos savybės neužgožia jo žmogiškumo. Ir tai jį supantys žmonės greitai supranta bei įvertina. Gyvendamas saloje, tėvas Damien užsikrečia raupsais ir 1889 metais, būdamas 49, miršta. Jo gyvenimas tapo legenda. 1995 metais popiežius Jonas Paulius II šį kunigą paskelbė Palaimintuoju, suteikdamas jam „Žmonijos tarnas“ titulą. Ne be reikalo jis yra AIDS sergančių žmonių globėjas.

Norisi tikėti, kad aktorius H. Savickis susidoros su nelengvu tėvo Damien vaidmeniu. Šis spektaklis – premjera. Jis dar nerodytas Lietuvos žiūrovui.

Vakar teko pasikalbėti su tik ką spektaklio premjerą Cleveland žiūrovams parodžiusiais šio projekto sumanytojais. Pokalbyje dalyvavo kunigas Saulius Juozaitis, režisierius Arvydas Lebeliūnas ir aktorius Henrikas Savickis.

Kauno evangelikų liuteronų parapijos kunigas Saulius Juozaitis – žinomas kultūros skleidėjas Kaune. Žinome mes jį ir čia. Pernai čikagiečius jis pirmą kartą supažindino su kino režisieriumi Arvydu Barysu, šiemet atvyko su savo draugais, taip pat kauniečiais, Arvydu ir Henriku. S. Juozaitis įsitikinęs, kad šalia materialinių vertybių labai svarbu dvasinės. Į klausimą, kas sieja kunigą ir aktorius, S. Juozaitis juokdamasis atsakė, kad aktorius ir kunigas turi

būti kartu, kad aktorius iš kelio nenuklystų. O iš tikrųjų S. Juozaitis mano, kad tiek aktoriaus, tiek kunigo misija yra kurti amžinąsias vertybes – dvasingumą, žmogiškumą, kiekvieno žmogaus absoliučią vertę, asmens atsakomybę ir apsisprendimo laisvę.... Per meną ugdoma bendravimo ir jausmų kultūra, kūrybiškumo įgūdžiai, intuityja, aukštesnysis mąstymas. O kadangi ir jo draugai menininkai galvoja taip pat, tad ir susijungė į grupę bei nutarė pastatyti spektaklį, kuris užgautų pačias jautriausias žmogaus mąstymo stygas.

Arvydas Lebeliūnas spektaklį buvo pastatęs prieš 15 metų Klaipėdos dramos teatre, kur Damien vaidmenį sukūrė aktorius Povilas Stankus. Tačiau tai buvo visai kitoks spektaklis. P. Stankus tiesiog vaidino Damien, o Henrikas Savickis apie Damien pasakoja tarsi iš šono, karts nuo karto parodydamas jo gyvenimo momentus, tarsi iš šalies įvertina nuėitą herojaus kelią, kaip pats Henrikas sako: „Kurpiu“ vaidmenį tarsi su papildomu pamušalu, su savo vertinimu“. Paklausiau, kiek aktorius susitapatina su vaidmeniu, ar nulišęs nuo scenos jis negyvena pjesės herojaus gyvenimo. Juokdamasis aktorius atsakė kažkada girdėtais žodžiais: „Išėjęs iš scenos, nepamiršk išeiti iš vaidmens“.

Spektaklio režisierius A. Lebeliūnas sakė, kad pjesė Cleveland susilaukė pasisekimo. „Tikimės ir čia žiūrovai gausiai atvyks pasižiūrėti mūsų darbo“, – kalbėjo Arvydas.

Primename, kad monospektaklis „Tikiu visaapimančia Tavo meile“ bus rodomas Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo Brighton Park bažnyčioje šeštadienį, rugsėjo 1 d., 6 val. v., o sekmadienį, rugsėjo 2 d. 1 val. p. p. jį galėsite pamatyti Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje.

Kauniečiai Henrikas Savickis, kun. Saulius Juozaitis, Eglė Juozaitytė ir Arvydas Lebeliūnas atvežė į Čikagą spektaklį „Tikiu visaapimančia Tavo meile“.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Žolinės šventė Lemont

Rugpjūčio 19 d., sekmadienį, švenčiant Žolinę, po šv. Mišių įvyko Žolinės jomarkas, kurį organizavo JAV LB Lemont apylinkės valdyba. Lijo lietūs, tad jomarkas vyko PLC salėje. Žmonių buvo tiek daug, kad kavinės „Bravo“ šeimininkės vos spėjo suktis.

Pagrindinis šventės akcentas – žolininkių programa. Kauno žmonės

„Arbatinės skliautai“ atvežtos žolelės buvo pašventintos šv. Mišių metu. Pačios žolininkės buvo apsirengusios tautiniais drabužiais, o susirinkusieji gražiai įrengtame žolininkių kampe lyje galėjo daug sužinoti apie vais-tažoles, nusifotografuoti, pasiklausyti istorijų apie žolelių galią. Buvo suruošta programėlė, kur su jomoru buvo pasakojama apie žolelių poveikį.

O jau vaišių, vaišių – bandelės, įvairiausios uogienės, didžiulis vais-tažolių arbatų pasirinkimas.

Šventė praėjo gerai, žmonės pasilinksmino, pašoko, pasiklausė lietu-

viškos muzikos ir daug sužinojo. Ačiū už puikiai paruoštą programą.

Gediminas Kairys

Smagiai nusiteikę Žolinės jomarko svečiai.

„Arbatinės skliautų“ svečiai iš kairės: Audra Januškienė su dukrele, kun. Antanas Saulaitis ir Stasė Jagminienė.

Muziejai nepaslepia skurdo

Gausiausiai lankomi pajūrio muziejai svečiams rodo ne tik mūsų krašto kultūros išskirtinumą, bet ir stulbinantį skurdą. Tiesiai iš blizgančio kruizinio laivo turistai vežami į apžiūrusius Palangos gintaro bei Kretingos kraštotyros muziejus.

Jų gelbėjimui nuo griūties bei parodų atnaujinimui pinigų ketinama skirti tik po to, kai bus pastatyta Nacionalinė dailės galerija bei Valdovų rūmai.

Rūmai – nugyventi

Keliskart per vasarą šimtai į Klaipėdą kruiziniais laivais atplaukusių turistų susodinami į autobusus ir vežami apžiūrėti krašto įžymybių. Vienas pirmųjų svečių lankomų objektų – Gintaro muziejus.

Unikalūs eksponatai nesugeba nustelbti nugyvento rūmų vaizdo. Kai eilės turistų išsirikiuoja prie trijų tualetų kabinų, po pirmąjį aukštą pasklinda smarvė. O neišlaikiusi tokio žmonių antplūdžio užsikemša sovietinių laikų santechnika. Būtent šis vaizdas ilgam lieka svečių atmintyje.

35 metus Gintaro muziejuje dirbęs ir prieš pusmetį į užtarnautą poilsį išėjęs muziejininkas Antanas Tranyzas pasakojo ne kartą turėjęs gėdos, kai svečius tekdavo vedžioti po muziejų. „Salėse tvanku, nes ventiliacijos sistemos nėra, o supuvusių langų rėmų negalima judinti, kad jie neiškristų. Unikalus gintaro gabalai eksponuojami ant išblukusio ir sudilusio aksomo. Parketas – supuvęs, užuolaidos – purvinos, nes nuo skalbimo jos plyšta. Baliastrada jau du dešimtmečius nemačiusi dažų. Užuoat iš tolo baltai švietusi, ji jau seniai yra tinko pilkumo, – vardijo muziejininkas. – Rūmų perdangos sulinkusios, stogas – kiauras, sienas graužia grybelis. Kartą neturėjau kur akių dėti, kai svečias iš Japonijos kone su padidinamuoju stiklu lyg antikvarinį eksponatą apžiūrinojo elektros skydelį“.

Nuo sienų byra tinkas

Ne ką geresnė padėtis Kretingos kraštotyros muziejuje. Nors jis vienas labiausiai lankomų Lietuvoje, ir čia iš kiekvieno kampo dvelkia skurdas.

Muziejaus vadovė Vida Kanapkienė pasakojo, kad žiemą viduje švilpauja vėjai, nes langų rėmai – supuvę. Pastato fasadas apsilaukęs, nuo jo byra tinkas. Pusrūsyje įrengtą unikalią archeologijos ekspoziciją doko drėkstančios sienos. V. Kanapkienės teigimu, ypač kritiška padėtis fonduose. Nevėdinamoje patalpoje laikomi eksponatai genda. „Bandome savo jėgomis tvarkytis. Kultūros vertybių paveldo departamentas skiria lėšų tik avariniams objektams gelbėti, tad tenka pinigų prasimanyti patiems. Kai kurias patalpas nuomojame kavinėms. Kuriname įvairius projektus. Be to, prašome kraštiečių pagalbos“, – pasakojo muziejaus vadovė.

Malonių nelaukia

Klaipėdoje svečiams iš užsienio

dažniausiai siūloma aplankyti Laikrodžių muziejų. Miesto savivaldybės kaimynystėje esantis muziejus tokių bėdų kaip palangiškiai ir kretingiškiai neturi. Tiesa, ir čia reikėtų pakeisti langus, bet daugiau buitinių nepatogumų nei muziejaus darbuotojai, nei lankytojai nepatiria.

Laikrodžių muziejaus vedėjas Romualdas Martinkus tikino, kad nejučia išskirtinio Lietuvos dailės muziejaus vadovų dėmesio. „Tiesiog mūsų darbuotojai neapkaute. Mes nelaukiame malonių iš dangaus. Kalbiname visų miesto įmonių vadovus, prašome paremti. Tai yra nelengvas darbas, bet kitaip neišsina. Manau, neblogą mūsų padėtį lemia darbuotojų aktyvumas“, – aiškino R. Martinkus.

Panašiai tvarkytis sekasi ir Mažosios Lietuvos istorijos muziejui. Visai neseniai čia suremontuotas tualetas. „Jaučiame miesto valdžios dėmesį kultūrai, tad negalime skųstis buitimi“, – sakė muziejaus direktoriaus pavaduotoja Asta Griušelionienė.

Tik lietuviški užrašai

Jeigu muziejus kamuojantį skurdą galima pateisinti pinigų stygiu, tai dešimtmečiais nesikeičiantis požiūris į lankytojus stebina ne tik užsieniečius. Visuose muziejuose informacija apie eksponatus pateikiama viena arba dviem kalbomis. Dažniausiai tai – lietuvių ir rusų kalbos. Tik keliose vietose apibendrinta informacija kitomis kalbomis trumpai pateikiama ant atskirų informacinių stendų. Nors muziejininkai pripažįsta, kad išversti prierašus po eksponatais į vokiečių bei anglų kalbas brangiai nekainuotų, tačiau to daryti neskuba.

Pirma – Valdovų rūmai

„Per vieną dieną padaryti viską, ko norėtume, neįmanoma, – apie apgailėtiną Nacionalinio Lietuvos dailės muziejaus filialų bei kitų muziejų padėtį kalbėjo muziejų asociacijos pirmininkas Romualdas Budrys. – Pradžioje turime pabaigti užsitęsusią Nacionalinės galerijos statybą, pabaigti Valdovų rūmus, o tada ateis laikas ir kitiems muziejams. Kosmetinio remonto Gintaro muziejui tikrai neužteks. Jau yra paruošta studija, trūksta tik pinigų. Gaila, kad nepasisekė jų gauti iš Norvegijos fondo“.

R. Budrys įsitikinęs, kad griūvantys Tiškevičių rūmai Palangoje bus pradėti remontuoti jau kitais metais. „Reikia kantrybės ir laiko. Visko vienu metu finansuoti valstybė nepajėgi. Neprašys nė treji metai, ir padėtis pasikeis. Kaltinti dėl pinigų stygiaus Valdovų rūmų statybą – neprotinga. Juk kai badmečiu didikai Pacai statė Petro ir Povilo bažnyčią, tuos pinigus taip pat galima buvo skirti išsekusiems pamaitinti. O kas dabar atsimeina, kad tada buvo badas? Turime tureti reprezentacinius rūmus – valstybės simboli“, – kalbėjo R. Budrys.

Daiva Janauskaitė

„Klaipėda“

Aktyvaus ir lietuvybei didžiai nusipelnusio bendruomeninių ir visuomeninių darbų pasišventėlio, bičiulio

A † A

dr. ALGIMANTO ČEPULIO

netekus, su giliu liūdesiu reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą amžinybėn iškeliavusio bičiulio žmonai RAMUTEI, dukrai DAINAI PUTERIENEI su šeima, sūnams RIMVYDUI, LINUI ir EDVARDUI, jų šeimoms, gimimėms ir artimiesiems. Kartu liūdimė.

Lietuvių Fronto Bičiulių taryba

LIETUVA TAMPA LAISVĖS SIMBOLIU

Atkelta iš 3 psl.

...

Negaliu nepaminti dar vieno išskirtinai svarbaus pilietinio ugdymo prasme istorinio fakto. Popiežius Jonas Paulius II, atvykęs į Lietuvą, 1993 m. rugsėjo 5 d. kalbėdamas diplomatiniam korpusui paminėjo ir lietuvių tautos pastangas atsikovoti atimtą laisvę: „Beveik pusę amžiaus Lietuva ir kitos dvi Baltijos tautos, taip pat daugybė kitų valstybių kentė marksistinių režimų ir slapčia puoselėjo savo nacionalinę savimonę bei politinę nepriklausomybę. Centralizuota valdžia vykdė stiprios spaudos politiką ir neapsakomai varžė asmenis bei tautas.“

Tautos atmintyje turi išlikti neigiami kai kurių praeities diplomatinių sąjungų rezultatai. Didžiųjų valstybių interesai niekada neturi priversti mažos valstybės tapti svetimos galios satelitu arba atimti iš laisvos tautos valią pačiai nuspręsti savo bendrą likimą. Didžiosios valstybės neturi teisės ant mažos valstybės

piliečių užkrauti sunkų svetimųjų jungą. Kiekviena valstybė, ginanti savo suverenumą, turi ginti ir kitų tautų nepriklausomybę. (...) Patyrusi daugybę praėjusių metų sukrėtimų, Lietuva tampa valstybe simboliu, kuris ragina derybų keliu ieškoti išeities iš visų žemyną draskančių konfliktų“.

Tuo metu man teko garbė darbuotis savaitraščio „Tremtinys“ neetatiniu korespondentu. Lydėjau Šv. Tėvą su didele grupe kolegų. Štai kelios eilutės iš to meto užrašų: „Geraširdiškumą spinduliuoja Jo veidas. Pontifiko dvasios galia srūva iš milžiniško nesutepto Autoriteto, kuriam lygaus pasaulyje rasti vargu ar įmanoma. Nematau kitos tokios asmenybės. O būtent tokio Autoriteto mums labiausiai stinga. Reikia ryžtis patikėti Juo be jokių dvejonų“. Lietuva tampa Laisvės simboliu, o Lukiškių aikštė dar tuščia. Matyt, dar ne visiškai pateisiname Jo Šventybės duotą apbūdinimą. Reikia tikėtis, kitų metų Laisvės Diena bus sėkmingesnė.

Prie Vilniaus „Akropolio“ atidaryta Lietuvos krepšinio rinktinės fotografo Tomo Tumulovičiaus paroda „Krepšinio gigantai“. Parodos atidaryme dalyvavo ir po rytinės treniruotės rinktinės autobusu trumpam atvykę krepšininkai.

Nuotraukoje: Lietuvos krepšinio rinktinės fotografas T. Tumulovičius (d.) atidaro parodą „Krepšinio gigantai“.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TELEFONAS 1-866-438-7400

Konfidencialumas
garantuojamas

Skambinkite nemokamai
kiekvieną ketvirtadienį,

nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ „Draugo“ metinis vajuos pokylis įvyks š. m. spalio 6 d., šeštadienį, 6 val. v. Willowbrook pokylis salėje. Pokylyje dalyvaus Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Audrius Brūža. Meninę programą atliks Bostono vyrų sekstetas. Po šaunios vakarienės vyks šokiai. Stalus ar pavienius bilietus į pokylį prašome įsigyti iš anksto „Draugo“ administracijoje. Bilieto kaina – 75 dol. Nuširdžiai prašome organizaciją atkreipti dėmesį ir kartą metuose paremti dienraštį, užsisakant status. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

♦ „Draugo“ redakcija nedirbs pirmadienį, rugsėjo 3 d. Po Labory Day skaitytojus pasieks trečiadienio dienraščio numeris.

♦ Rugsėjo 1-2 dienomis (Labory Day savaitgalį) Brighton Park Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos aikštėje vyks turgelis, kurio gautos pajamos bus skiriamos Vilkaviškio vyskupijos Avikilų vaikų namams paremti. Norintys paaukoti gerų, Jums nereikalingų daiktų, malonėkite juos atnešti minėtą šeštadienį nuo 9 val. r. iki 12 val. automobilių statymo aikštelyje dirbsiantiems rengėjams. Šeštadienį, rugsėjo 1 d., turgus veiks nuo 9 val. r. iki 3 val. p.p. Rugsėjo 2 d., sekmadienį, – nuo 9 val. r. iki 12 val. Tel. pasiteiravimui: 773-847-4855.

♦ Pal. Jurgio Matulaičio misijos choras savo muzikinio darbo metus pradės rugsėjo 6 d., ketvirtadienį 7 val. v. misijos bažnyčioje. Visi choristai ir norintys prisidėti prie choro veiklos, kviečiami atvykti į pirmąją repeticiją.

♦ Pedagoginis lituanistikos institutas (PLI) kviečia studijuoti jaunimą, norintį tęsti lituanistinius mokslus ir siekiantį pagilinti lituanistines žinias. Priimami studentai nuo 16 metų. Paskaitos vyksta šeštadieniais PLI patalpose Jaunimo centre nuo 9 val. r. iki 12:40 val. p. p. Ne Čikagoje gyvenantieji gali studijuoti neakivaizdinio būdu. Registracija rugsėjo 8 ir 15 d. nuo 10 iki 12 val. r. Smulkesnė informacija tel. 708-974-1081 arba el. paštu: lapas_9@yahoo.com

♦ Tautinių šokių grupė „Spindulys“ laukia naujų ir buvusių šokėjų!

Jaunių ir studentų (nuo 7 skyriaus) registracija vyks sekmadienį, rugsėjo 9 d., nuo 5 iki 6 val. v. PLC valgykloje. 6 val. v. įvyks trumpas posėdis apie 2008 m. XIII Tautinių šokių šventę Los Angeles. Spinduliukų (vaikų ratelio) registracija vyks rugsėjo 17 d. nuo 6:30 iki 7:30 val. v. Lietuvių fondo salėje, PLC. Priimami vaikai nuo 4 metų iki 6 skyriaus. Norintys daugiau informacijos, prašome skambinti Rasai Poskočimienėi tel. 708-301-4439.

♦ Org. „Vaiko vartai į mokslą“ tradiciniai rudens lešų telkimo „Derliaus pietūs“ bus sekmadienį, rugsėjo 30 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Pradžią 12:30 val. p. p. Visi kviečiami pasižymėti šią datą savo kalendoriuose, nes dalyvių dosnumo dėka, organizacija galės toliau remti Lietuvos dienos centrus ir laikinuosius globos namus, kuriuos lanko socialiniai remtinų šeimų vaikai. Vietas užsisakykite paskambinę Nijolei Nausėdienėi tel. 708-301-5881.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦ New York Maironio lituanistinės mokyklos 2007-2008 mokslo metai prasideda š. m. rugsėjo 15 d. Registracija – 9:45 val. r. Pamokos prasidės tuoj po registracijos. Mokykloje veikia lopšelis, darželis, 1-10 ir dvi suaugusių klases. Pamokos vyksta šeštadieniais Viešpaties Atsimainymo parapijoje, 64-31 Perry Ave., Masspeth, NY. Dėl papildomos informacijos ir norint užsiregistruoti prašome skambinti mokyklos vedėjai Audrei Lukoševičiūtei 718-849-6083 arba rašyti e-paštu: Audre-L@att.net.

♦ Aktorės Virginijos Kochanskytės kūrybinis vakaras „Gyvenimas kaip graži kelionė“ vyks rugsėjo 15 d. Latvian Hall, Rockville, MD 400 Hurley Avenue. Vakare skambės poezijos posmai ir ištraukos iš prozos kūrinių.

♦ Rugsėjo 29 d. bus aukojamos pirmosios šv. Mišios lietuvių kalba Church of the Epiphany Georgetown DC, 2712 Dumbarton St. NW. Mišių pradžia – 2 val. p. p. vietos laiku. Nuo šiol šioje bažnyčioje lietuviškos Mišios bus aukojamos kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį.

Rugsėjo 7 d. 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre vyks tautodailininkų iš Lietuvos Dailės Kerpaušienės (tekstilė) ir Vytauto Pastarnoko (tapyba) parodos „Gimtinių spalvos“ atidarymas. Atidaryme dalyvaus abu autoriai. Maloniai kviečiame į šio sezono pirmąją parodą. Laimos Apanavičienės nuotraukoje: D. Kerpaušienė (deš.) jau ruošiasi parodai. Jai talkina Romualda Johnson.

JŪSŲ NUOMONĖ SVARBI!

DALYVAUKITE APKLAUSOJE APIE LIETUVIŲ FONDO PELNO SKIRSTYMĄ.

PAREIKŠDAMI SAVO ATVIRĄ NUOMONĘ, PADĖSITE LIETUVIŲ FONDUI GERIAU SUPRASTI ŠIANDIENINĖS VISUOMENĖS POREIKIUS.

PRAŠYTUME ATSLIEPTI IKI 2007 M. RUGSĖJO 21 D. JEI NEGAVOTE ANKETŲ PAŠTU, GALITE DALYVAUTI APKLAUSOJE APSILANKYDAMI INTERNETINĖJE SVETAINĖJE WWW.LITHUANIANFOUNDATION.ORG.

LIETUVIŲ FONDO ADRESAS:
14911 127TH STREET, LEMONT, IL 60439,
TEL. 630-257-1616, ADMIN@LITHFUND.ORG

Vyngantas Malinauskas

Visi raginami išgirsti pranešimą aktualia tema. Vakaronę rengia Čikagos sendraugiai ateitininkai.

Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama į vakaronę.

Penktadienį, rugsėjo 7 d., 7 val. v. Ateitininkų namuose, Lemont. Ateitininkų federacijos pirmininkas

VYNGANTAS MALINAUSKAS

iš Lietuvos kalbės tema

„Katalikų inteligentų vaidmuo bei jos ateities perspektyvos Lietuvos visuomenėje“.

„Draugo“ knygynėlyje

„Suk, suk ratelį...“

Išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės

„Šią knygą skiriu išeivijos šonkančiam jaunimui, jų mokytojams ir vadovams, linkėdama, kad meilė lietuvių liaudies menui niekada neišblėstų jų širdyse, o tautinių šokių šventės dar ilgai džiugintų visus ir tolimai Tėvynei primintų mūsų pagarbą ir meilę jai... Su dėkingumu ir pagarba prisimenu pirmųjų švenčių rengėjus, kurie, atlikę savo užduotį, ilsisi ramybėje“, – knygos pradžioje rašo knygos „Suk, suk ratelį...“ autorė, ilgametė šokio kolektyvo „Gyvataras“ vadovė kanadietė Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė.

Pamėgusi lietuvių tautinių šokių nuo jaunystės, G. Breichmanienė tą meilę nešėsi per visą gyvenimą. Pati buvusi šokėja, vėliau šokių vadovė ir viena Šokių švenčių išeivijoje organizatorių, G. Breichmanienė knygos įžangoje rašo: „Pirmųjų švenčių ruošėjai vienas po kiti iškeliavo į Amžinybę. Aš palikau paskutinę ir galvoju, kad dar vieną užduotį turiu atlikti – aprašyti ir šiek tiek panagrinėti išeivijoje suruoštas šventes. > < Aprašydama šventes stengiausi surinkti kuo daugiau nuotraukų.“

Knygos gale autorė įdėjo savo rašytus straipsnius iš tautinių šokių istorijos ir apie buvusius mokytojus Mariją Baronaite-Grėbliūnienę bei Joną Švedą, kuriems gyvenimas nebuvo gailėstingas.

„Tikiuosi, kad šią knygą skaitys

Parušė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Suk, suk ratelį...

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Genovaitė Dumčiūtė - Breichmanienė

jaunesnioji karta, tad norėjau pasidalinti su jais žiniomis iš tautinių šokių išnešimo į viešumą ir į sceną, iš liaudies meno ansamblių kūrimosi, nes pati buvau aktyviai į tai įsijungusi ir pergyvenusi“, – teigia knygos autorė.

Knygą galite nusipirkti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol., pridėdant 9 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.